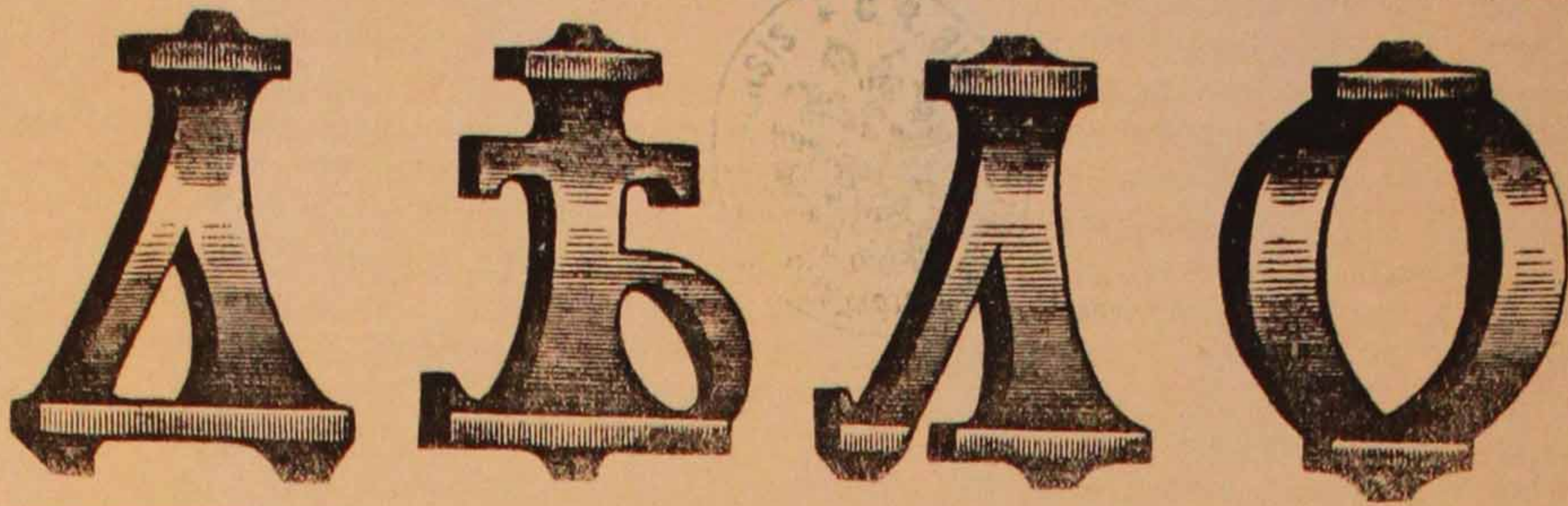

Выходить во Львовъ ще Вторника, Четверга и Суботы
 въручати (спять) о 4-ой год попол. Литер. додатокъ
 „Бюлетенъ нѣзнам. повѣстей“ выходить по 2 почат. ар-
 кулъ кожного 15-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца.
 Редакція, администрація и экспедиція подъ Ч. 44 улицы
 Галицка.
 Въс листы, посылки и рекламация належить пересылати
 подъ адресомъ: редакція и администрація „Дѣла“ Ч. 44 ул.
 Галицка.
 Рукописи не авертають тѣлько на поперодѣ восторо-
 жливо.
 Поединное число стоить 12 кр. а. в.
 Оголошеня принимають по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одаво
 строчки початкомъ.
 Рекламация неопечатаній вѣдлий отъ порта.
 Предплату належить пересылати франко (налучше
 почтомъ пороказомъ) до: Администрація часописи „Дѣла“
 л. Галицка, Ч. 44.

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:		Для Россіи:	
на цѣлый рѣтъ . . . 12 ар.	на цѣлый рѣтъ . . . 12 рубл.	на цѣлый рѣтъ . . . 12 ар.	на цѣлый рѣтъ . . . 12 рубл.
на пѣть року . . . 6 ар.	на пѣть року . . . 6 рубл.	на пѣть року . . . 6 ар.	на пѣть року . . . 6 рубл.
на чверть року . . . 3 ар.	на чверть року . . . 3 рубл.	на чверть року . . . 3 ар.	на чверть року . . . 3 рубл.
отъ дол. „Библиотекы“:	отъ дол. „Библиотекы“:	отъ дол. „Библиотекы“:	отъ дол. „Библиотекы“:
на цѣлый рѣтъ . . . 16 ар.	на цѣлый рѣтъ . . . 16 рубл.	на цѣлый рѣтъ . . . 16 ар.	на цѣлый рѣтъ . . . 16 рубл.
на пѣть року . . . 8 ар.	на пѣть року . . . 8 рубл.	на пѣть року . . . 8 ар.	на пѣть року . . . 8 рубл.
на чверть року . . . 4 ар.	на чверть року . . . 4 рубл.	на чверть року . . . 4 ар.	на чверть року . . . 4 рубл.
на самыя додатокы:	на самыя додатокы:	на самыя додатокы:	на самыя додатокы:
на цѣлый рѣтъ . . . 5 ар.	на цѣлый рѣтъ . . . 5 рубл.	на цѣлый рѣтъ . . . 5 ар.	на цѣлый рѣтъ . . . 5 рубл.
на пѣть року . . . 3 ар.	на пѣть року . . . 3 рубл.	на пѣть року . . . 3 ар.	на пѣть року . . . 3 рубл.
на чверть року . . . 1 ар.	на чверть року . . . 1 рубл.	на чверть року . . . 1 ар.	на чверть року . . . 1 рубл.
Для Закарпатя, окрѣтъ Россіи:			
на цѣлый рѣтъ . . . 15 ар.	на цѣлый рѣтъ . . . 15 рубл.	на цѣлый рѣтъ . . . 15 ар.	на цѣлый рѣтъ . . . 15 рубл.
на пѣть року . . . 7 ар.	на пѣть року . . . 7 рубл.	на пѣть року . . . 7 ар.	на пѣть року . . . 7 рубл.
на чверть року . . . 3 ар.	на чверть року . . . 3 рубл.	на чверть року . . . 3 ар.	на чверть року . . . 3 рубл.
отъ дол. „Библиотекы“:	отъ дол. „Библиотекы“:	отъ дол. „Библиотекы“:	отъ дол. „Библиотекы“:
на цѣлый рѣтъ . . . 19 ар.	на цѣлый рѣтъ . . . 19 рубл.	на цѣлый рѣтъ . . . 19 ар.	на цѣлый рѣтъ . . . 19 рубл.

ВН. Читателѣвъ въ Россіи просимо ка-
 ти на увазѣ, що въ вымовѣ л=ji, ѓ, ѓ=i, и (въ
 середнѣй и на кѣнци олднѣ)=ы, и (на початку
 олднѣ и по самогласныхъ) = i, ѓ (на початку
 олднѣ) = ѓ.

Слѣдуючі числа вышлются лише
 тымъ П. Т. предплатникамъ, котрымъ
 предплата не скѣнчилася.

Соймъ а Русины.

Каждый Русинъ певно съ бючимъ сер-
 цемъ дожидавъ дня откритя нового сойму и
 въ такѣмъ же настрою хватас до рукъ газету,
 чтобы довѣдатися, що тамъ дѣся, що починае
 мала громадка рускихъ послѣвъ, котра въ пер-
 шѣй хвилѣ по звѣстнѣмъ результатъ выборовъ
 не дала послуху частковому голосови, вызывав-
 шому еи до абстиненціи, а поднялася съ по-
 вынмъ и достойнымъ вырозумньемъ своего по-
 сланичества и своен великой задачѣ репрезенту-
 вати цѣлу галицку миллиону Русь въ кра-
 вѣмъ законодательномъ тѣлѣ. Каждый Русинъ
 съ рѣвнымъ занятъемъ и розцѣкавленъмъ слѣ-
 дить за поступованъемъ польской большости
 соймовой супротивъ руской репрезентации и
 супротивъ интересѣвъ и потребъ руского на-
 рода. Зъ справозданъ першихъ трехъ засѣданъ
 сойму можна вже гдечого цѣквого довѣдатися.

Зараз на першѣмъ вступѣ до салъ сой-
 мовой рускимъ посламъ завдавъ гѣрку пугулку
 п. маршалокъ дръ Зыбликевичъ въ своей ин-
 аугураційной промовѣ, высказавши, що сель-
 ский народъ звернувся до іерархіи сусѣбности,
 — а подѣ тою іерархію розумѣвъ п.
 маршалокъ шляхту, — и отдавъ їй добро-
 вѣльно свое заступниство въ соймѣ. Противъ
 сего неправдивого, а рускихъ послѣвъ и ру-
 ский народъ посередно прикро дотыкаючого
 высказу п. маршалка, мусѣли рускій послы рѣ-
 шучий заложити протестъ. И се була перша
 стычка нечисленной руской репрезентации съ
 преможною большостою польскою въ розпо-
 чавшѣй соймѣвой кадѣнціи. Зъ сен першѣмъ
 стычки рускій послы выйшли съ повною мо-
 ральною побѣдою, а побѣда ся буде ще больша...
 Супротивъ выгрѣтого въ фантазіи п. мар-
 шалка „довѣрїя сельского народа до іерархіи
 сусѣбности“ — рускій послы при верифи-
 кации выборовъ показували фактами, якъ то
 „іерархія сусѣбности“ здобувала собѣ те
 „довѣрїе сельского народа“, вказували на пре-
 сию урядову (дръ Антоновичъ и проф. Роман-
 чукъ), на подкупства (проф. Романчукъ)
 и другіи такіи благодатныи для „іерархіи су-
 сѣбности“ рѣчи. Посолъ Романчукъ въ
 своей промовѣ противъ верификации выбо-
 ру дра Верницкого въ Жидачевѣ выказавъ
 се довѣрїе до „іерархіи“ на томъ яснѣмъ
 якъ сонце примѣрѣ, що громадяне поодинокы
 сель побили своихъ выборцѣвъ, голосоу-
 вавшихъ на кандидата центрального комитета;
 ба що больше, пос. Романчукъ ствердивъ въ
 палатѣ, що народъ диятого не вноситъ протес-
 товъ противъ делегально переведеныхъ выбо-
 ровъ, бо не має на стѣлько довѣрїя до сойму,
 чтобы надѣваться справедливого оцѣненя замѣ-
 товъ протесту при случаю верификации. Пос.
 о. Свѣчинскій звергъ зъ гордаго pedestала
 всевластный центральный комитетъ польскій и
 тымъ болочо дѣткнувъ ки. Адама Сапегу...
 Все то были стрѣлы удачныи, влучаючы въ са-
 мый центръ — тожъ не диво, що по основній
 промовѣ дра Антоновича и по остерѣгаючѣй
 рѣчи о. Свѣчинского мусѣла вже знайтися
 нѣкъ польскою репрезентациою большость для
 внесеня гусатынского посла: отротичи вери-
 фикацию выбору старосты Горещкого и пере-
 дати слѣдство другому старосту або якѣй
 комисіи. Здобутокъ сей, розумѣся, тѣлько то-
 гды буде мати дѣйстви вартѣсть, коли слѣд-
 ство въ выборѣ старосты Горещкого буде пе-
 реведено совѣстно, справедливо и вычерпуючо,
 — а за веденъмъ сего слѣдства патриоты-

выборцѣ округа Станиславѣвъ-Галичъ мають
 можнѣсть слѣдити съ бачною увагою...

Коли вже при дотепершнихъ верифика-
 цияхъ выборовъ рускій послы мали пригѣдній
 случаю досадно иллюструвати маршалковѣ „до-
 вѣрїе сельского народа до іерархіи сусѣбности“, —
 то ще пригѣднѣйшій случаю будутъ
 мати при верификацияхъ выборовъ примѣромъ
 въ такѣй Турцѣ, въ такѣмъ Рогатынѣ... И дия
 того мы въ горѣ сказали, що моральна побѣда
 рускихъ послѣвъ мусѣтъ бути ще больша...

На нашихъ послыхъ спочивас нынѣ ве-
 лика задача. Якъ зъ початку конечно имѣ
 треба було здемаскувати „іерархію сусѣбности“
 и выборыи собѣ принадлежне стано-
 виче единныхъ послѣвъ зъ волѣ руского на-
 рода, — такъ на будуще треба имѣ зъ сего
 становища выступати съ жадамыи позитивныи
 въ всестороннѣмъ интересѣ руского на-
 рода. Русины въ Галичинѣ покривдженъ сего-
 дня у всѣхъ взглядахъ. Имѣ конче треба
 всѣми силами, рѣшучо, неутомимо и безна-
 станно допоминатися своихъ правъ и боротися
 о нихъ. Имѣ треба навѣтъ не покидатися со-
 юзникомъ, котрый протягас до нихъ менше
 або больше, хвилево чия тревало цѣру руку.
 Будь що будь Русинамъ треба добиватися,
 треба, що такъ скажемо, дорыватися правъ
 своихъ, бо звѣстно, що на основѣ однихъ
 правъ доходится до дальшихъ. Не дасться
 заперечити, що слаба польска демократична
 партія въ соймѣ въ неодиномъ взглядѣ далеко
 разумѣннѣе глядитъ на справы и отношеня
 краевыи, якъ партія консервативна. Бувають
 случаю, що руска репрезентация въ важныхъ
 справахъ стоить на тѣй самѣй точцѣ, що
 партія демократична; такъ было примѣромъ
 минуваго року въ многоважнѣй справѣ ин-
 демнизацийной, а не сумнѣваемся, що и сего
 року и на будуче знайдутся точки спѣльныхъ
 поглядѣвъ. Отже посередъ той слабой партіи
 зродилося було сими диями одно внесенъе,
 котре рускій послы мусѣли признати для себе
 будь що будь добрымъ и користнымъ. Пос.
 Теофиль Меруновичъ выготовивъ внесенъе, въ
 мыслѣ котрого соймъ мавъ възвати правитель-
 ство, чтобы всѣ уряды мусѣли переписуватися
 съ рускими сторонами по руски и то рускимъ
 письмомъ и чтобы всѣ урядники были збо-
 бовязаны до даного часу научитися руского
 языка и письма. Се внесенъе отповѣдае
 дотычнѣй точцѣ политичной резолюции вѣчевой,
 тожъ рускій послы радо его повитали и под-
 писали. Тымчасомъ внескодавецъ успѣвъ зѣ-
 брати ледви 12 подписѣвъ. Консерватисты под-
 несли крикъ, накинудили на него и внесенъе
 доси не зложено до маршалковой булавы. Зъ
 того видко, що хочъ слаба партія демократи-
 чна мѣститъ въ собѣ элементы съ здоровѣй-
 шимъ и быстрѣйшимъ поглядомъ на отношеня
 краевыи и на будучнѣсть, и готова булабы хочъ
 въ гдѣчѣмъ усунути вопиючыи кривды руской
 народности, — то она не досытъ рѣшуча, не
 досытъ зьорганизована, отже и присѣдас заразъ
 при першѣмъ крику и стуку партіи консерва-
 тивной. Дия насъ же зъ сего спеціального слу-
 чаю бодай тая выйшла корысть, що зновъ о-
 динъ разъ здемаскувалася тая шляхотска щир-
 остъ польска и голошена охота полагодити
 собѣ руско-польскій въ Галичинѣ.

Поки Русинамъ дѣютъ кривды, поти нѣ-
 якѣ отношеня краевыи не можутъ бути здоро-
 выи. Нездоровыи отношеня въ краю — нездо-
 ровыи и въ державѣ; терпитъ край — терпитъ
 и держава. Коли отже соймъ краевый не хоче
 зъ свои инициативы усунути кривды руского
 народа, то тая инициатива повинна выйти отъ
 власти державной, отъ правительства, тымъ
 больше, що въ великѣй мѣрѣ и оно виновне
 выпшному неградиному положеню нашому въ
 Галичинѣ...

Бесѣда посла проф. Романчука,

выголошена на 2-гѣмъ засѣданю сойму д. 17 вер-
 сенья при верификации выбору посла дра Верницкого.

Справозданъ Выдѣлу кравого займаеся,
 якъ то въ порядку рѣчи выплывас, больше
 формальною стороною выбору; займаеся тымъ,
 сколько выборцѣвъ голосувало, котрыи въ нихъ
 были управненѣи або нѣ и такими иными рѣ-
 чами. Однакожъ справозданъе тов не розбирае
 и не може розбирати, чи подѣ инымии вгля-
 домъ голосѣ, даный на котрого въ кандидатѣвъ,
 бувъ легальный, чи такій голосѣ, або усуну-
 енъся чѣ отъ выборовъ не были наслѣдками
 нелегальной агитации або пресіи. А предѣе о-
 чевидно, що голоса, въ наслѣдокъ нелегальной
 агитации або пресіи отданѣи, не можутъ мати
 ваги, отже и потягають за собою неважнѣсть
 цѣлого выбору.

Знаючи гдѣякіи факты выборчѣи зъ того
 округа, позволю собѣ ихъ тутъ предложити,
 чтобы Высѣкій Соймъ вьявъ ихъ подѣ свою
 розвагу.

Насампередъ що до самыхъ правыборѣвъ
 отбулися они, не хочу скавати цѣлкомъ неле-
 гально, але и не зовѣмъ правильно, не зо-
 вѣмъ корректно. Подамъ одинъ фактъ на примѣ-
 рѣ. Въ Роздолѣ скликаныи были правыборы
 на десяту годину зъ рана. На той часъ правы-
 борцѣи и посходилися: чекають, выборѣвъ не
 ма; пошли на обѣдъ, по полудни приходять,
 не ма! — правыборы зачалися ажъ по шестѣй
 годинѣи вечеромъ, а скѣнчилися по пѣвнѣи!
 Дия чого? Диятого, що жидѣвскій выборцѣвъ
 порѣвѣджалися были на торги, а о нихъ дуже
 ходило, бо ихъ голоса мали рѣшити. Я не
 мавбы нѣчого противъ тому, противно семъ
 аа тымъ, чтобы якъ наибольше число выбор-
 цѣвъ удѣлъ брало въ выборахъ; алежъ тов
 треба инакше робити, треба насампередъ запо-
 вѣтити, що выборыи зѣстали отложенѣи и на яку
 пору! Тая треба и на иныхъ выборцѣвъ
 вглядѣ мати, треба такъ само поступати и во
 всѣхъ подѣбныхъ случаяхъ. треба, чтобы и
 тамъ, гдѣ християнскій выборцѣвъ и сеяне чи
 роботою въ ночи, чи чимъ инымии были пе-
 решкоженѣи, комисаръ рядовой, котрый вы-
 борыи перепроваджуе, такъже бувъ ласкавъ за-
 чекати.

При тыхъ правыборахъ мали зайти и ин-
 шѣи нелегальности. Знаю, що въ оттамъ была
 депутация, котра хотѣла просити намѣстника
 о уваженнѣе правыборѣвъ. Якъ съ депута-
 ціою скѣнчилось, не знаю; знаю тѣлько, що тѣ
 правыборыи узнано такыи за важныи. Выбрано
 тамъ девять выборцѣвъ, а тѣ девять, якъ тутка
 справа стоить, могли выборѣ рѣшити.

О самыхъ выборахъ мушу сказати, що
 были нелегальныи агитации и зъ стороны при-
 ватной и не зовѣмъ правильно поступованъе
 зъ стороны органѣвъ ряду. И такъ посередъ
 агитаторѣвъ, котрыи публично агитували за
 кандидатомъ, котрого выборѣ Выдѣлъ кравый
 власне до принята за важныйи препоручас, зна-
 ходилися такъже и урядники цѣсарскѣи. Межи
 инымии знаходился такъже инспекторъ подат-
 ковый, а вѣдомо, молъ панове, яка то важна
 дия сельскихъ выборцѣвъ особа инспекторъ
 податкоый, якъ дуже обавляються его выбор-
 цѣ-сеяне, якъ значно отже агитация такой о-
 собыи могла причинитися до того, чтобы вы-
 борцѣ не пѣла своего переконаня дали голосѣ,
 але пѣла пресіи. Якъ розказували менѣ особы
 гѣднѣи вѣры, котрыи и были наочными свѣдѣ-
 ками, передъ самымъ выборомъ, коли выборѣ
 мавъ вже зачинатися, повывиса межи инымии
 такъже инспекторъ шкѣльный въ униформѣи
 межи агитаторами, вблизився до выборцѣвъ
 и разговарявъ съ ними въ тѣмъ дуѣѣ, чтобы
 на его кандидата отдали голосѣ. Сельскѣи вы-
 борцѣ не могли отротжити, яка то властво
 особа урядова съ ними разговаряе, они видѣли
 золотый ковшѣръ, а тов очевидно мало на нихъ
 певныи впливъ. Коли оттакъ приступлено до
 дальшихъ выборовъ, жиды и агитаторыи одной
 стороны мали свободныйи приступъ и хоронили

ихъ навѣтъ жандармы, але людямъ другою
 стороныи приступъ остро бувъ забороныи;
 належалобы, чтобы тов дия обохъ сторо-
 нѣвъ было заховуване.

Коли дальше прѣйшло до выбору комисіи
 выборчѣи, то комисаръ правительственныи не
 тѣлько выбравъ односторонно людей, о котрыхъ
 мусѣтъ зъ горы знати, що они всѣ въ однымъ
 кандидатомъ голосувати будутъ (въ чѣмъ не
 ма вправдѣ нѣякой нелегальности, але менѣ
 здаеся, що справедливыйи способъ поступованя
 бувбы, чтобы отъ стороныи заступленѣи были въ
 комисіии выборчѣи), але такъже, що вже на
 кождѣй способъ не естъ корректно, коли бувъ
 выборѣ членѣвъ комисіии выборчѣи черезъ згро-
 мадженыи выборцѣвъ а за тыми членами комисіи
 выборчѣи, котрыи всѣ отдали голоса на зверифи-
 кованого черезъ Выдѣлъ кравыйи кандидата,
 гдѣякіи были по двѣ руки наразѣ выставили,
 то панъ комисаръ правительства, хочъ выборцѣи
 другой стороныи робили его уважнѣмъ, що не-
 ма большости, противно по ихъ сторо-
 нѣи естъ большѣсть, не узнавъ за властвои то увяглад-
 нити, тѣлько узнавъ выборѣ тамтыхъ членѣвъ
 комисіи за важныйи. А мае то такъже свое зна-
 ченъе, бо, якъ вѣдомо, члены комисіии выбор-
 чѣи голосують напередѣ, а то давъ певну ди-
 рективу дия иныхъ выборцѣвъ.

Что мусѣли отбуватися и нелегальныи а-
 гитациии зъ стороныи приватной, на то подаемъ
 такіи факты: Въ селѣ Воля одинъ выборцѣвъ
 усунуеся бувъ отъ голосованя, а мавъ отъ
 давати свой голосѣ на совѣтника Ковальского.
 Коли ему закидали правыборцѣи, чому отъ
 усунуеся отъ выбору, признаеся съ роканъемъ,
 що дѣставъ на тов грошѣи и вложивъ 30 ар.
 Естъ то одинъ фактъ, вправдѣи одинъ тѣлько,
 але иллюструе ясно справыи выборѣвъ. А що та-
 кихъ фактовъ мусѣло бути больше, на то при-
 пущенъе суть отъ якѣи подѣставы. Въ гдѣко-
 трыхъ мѣсцевостяхъ вже по доконаныхъ вы-
 борыхъ, якъ въ Веринѣ, Розвадовѣ, Малеховѣ,
 Демни, правыборцѣи обуреныи были на своихъ
 выборцѣвъ за то, що тѣ противъ ихъ волѣи
 того кандидата дали голоса, котрого выборѣ
 маю выдѣ верификовати. Дѣйшло навѣтъ до
 того, що тов обуренъе правыборцѣвъ приняло
 характеръ чинныи: выборцѣвъ зневажано и
 тая справа була трактована навѣтъ въ судѣ.
 Видко зъ того отже, що правыборцѣи мусѣли
 бути о тыхъ выборцѣвахъ певныи, що они будутъ
 голосувати инакше. Велижъ оттакъ голосоували
 противно, то певно зробили они тов не зъ
 своего пересѣвѣченя, але мусѣли бути въ тѣмъ
 иныи впливыи; то такъ безъ нѣчого не обѣйшлося.

Такѣи отже фактыи я тутъ представивъ. Я
 не могу вправдѣи о всѣхъ тыхъ фактахъ зару-
 чити, чтобы они що до йотыи были правдыи;
 бо я тамъ самъ не бувъ и самъ не видѣвъ,
 але тов далобыся выслѣдити въ той способъ,
 еслибыи до нихъ было переведено слѣдство.
 Бесторонне слѣдство выяснитъ докладно, скѣль-
 ко правдыи естъ въ тыхъ фактахъ, котрыи я по-
 давъ. Диятого не хочу я зъ горы вносити на
 уваженнѣе сего выбору, тѣлько ставляю вне-
 сенъе, котре заразъ перечитаю. Перше ще му-
 шу отповѣтити на одинъи закидъ, якѣи бувъ пе-
 редъ хвилею поднесеныйи зъ стороныи референ-
 та Выдѣлу кравого: „Диятогои выборцѣи не
 внесли протесту?“ Я отповѣмъ на той закидъ
 такъ. Диятого не внесли, бо они по просту не
 надѣялися, чтобы протестъ мавъ якѣисъ успѣхъ.
 Въ нашѣмъ краю на нещастъе прѣйшло до то-
 го, що фактыи перекуства при выборахъ сто-
 ятъ вже на порядкуи дневнѣмъ. Вина того въ
 значнѣй мѣрѣи спочивас на органахъ правитель-
 ства. Бувъ именно випадокъ въ тѣмъ самѣмъ
 выборчѣмъ округѣи Жидачѣвъ-Миколаѣвъ-Жу-
 равно при попередныхъ выборахъ, що передѣ
 комисіоюи выборчѣою вложивъ одинъи выборцѣвъ
 25 ар., котрыи ему были данѣи, чтобы его пере-
 купити. Менѣи здаеся, що въ такѣмъ разѣи про-
 кураторіяи державнаи повинна була выточити
 слѣдство и потягнути того, котрый переку-
 павъ, до отвѣчалности, якъ законъ того
 вымагае. Однакожъ не находимо слѣду, чтобы

яке слѣдство було. Такі випадки були і при сегорбчнх виборах. Одині жому подати зовсім докладно єть іменем і провищем. Ото при першомъ выборѣ въ Богородчаньскѣмъ повѣтѣ Василь Леонякъ, выборець въ Гвозда, аложивъ передъ комисією выборчою 5 ар. и казавъ, що днѣ ихъ дѣставъ яко підкупство отъ Авраама Цирлера. Такій фактъ повиненъ бувъ заравъ споводувати выточене слѣдства; але нічого не чути о томъ, щобы слѣдство выточено. Тому то народъ тратить вѣру въ можливасть успѣху, а перекупство вѣйшло вже такъ въ звичай, що выдаєся бути чимсь цѣлкомъ природнымъ. Друга причина, длячого протеста не внесено, єсть — а застерѣгаюся тутъ, що се не моя гадка, ино тыхъ, котрі не хотѣли протеста вносити, — що люде не мають такои вѣры въ бессторонне рѣшенне протеста въ самѣмъ Выс. соймѣ, якои належалобы бажати. Белибы справу таку рѣшавъ ктось цѣлкомъ иншій, на пр. трибуналъ державный, то такихъ протестѣвъ булобы далеко больше. Застерѣгаюся ще разъ, що я тымъ ще не кажу, будьтобы се недовѣрѣе було оправдане. Я отже гадавбы, що въ такихъ равахъ, коли легальность выбору не єсть цѣлкомъ очевидна, Выс. соймъ повиненъ бы докладнѣше вглянути въ справу выбору, щобы тымъ способомъ подати можливасть повного выясненя справы. Въ той спѣсѣ тов недовѣрѣе, яке єсть въ высокомъ степені, повинно усунутися.

Я навѣвъ факты, якъ въ 4 мѣсцевостяхъ правыборцѣ поступили собѣ съ выборцами, котрі завели ихъ довѣрѣе. До тыхъ фактѣвъ мушу додати ще одинъ замѣтъ. Зъ нихъ, якъ и въ многихъ иншихъ въ сѣмъ и въ другихъ выборахъ, показуєся найлѣпше, о скѣлко оправданій суть тѣ слова (маршалка — Пр. Ред.), будьтобы сельскій народъ стративъ вже невѣру, яку мавъ до певныхъ высшихъ верствъ. Дай Боже, щобы колись такъ було, але доси факты свѣдчатъ противно о великомъ недовѣрїю народа: они свѣдчатъ, що народъ зовѣмъ не уважає репрезентантѣвъ певныхъ высшихъ верствъ за своихъ вродженыхъ проводирѣвъ, и що днѣ не въ переконаня повыбирає ихъ на своихъ вступникѣвъ. Тѣ факты показують, якъ то цѣлкомъ иншій були причины, длячого нашъ сельскій народъ избралъ собѣ въ болѣпшій части такихъ вступникѣвъ.

Кѣнчу мои замѣты тымъ внесенемъ, щобы выборъ сей на нынѣ не затверджати, только звернути до Выдѣлу краєвого єть тымъ припорученемъ, щобы Выдѣлъ кр. за посередництвомъ Намѣтника справу того выбору выслѣдивъ докладнѣше, именно въ томъ вглядѣ, чи була яка пресія зъ стороны органѣвъ правительственныхъ и чи заходила нелегальна агитація, именно перекупство, зъ стороны приватной. Менѣ здаєся, что то єсть внесенье, котре бажавъ только весторонного выясненя справы, и длятого оно повинно знайти прихильне принятіе у Выс. сойму. Отже внесенье мое звучить (читаетъ):

Звертаєся справа сего выбору Выдѣлови краєвому съ тымъ припорученемъ, щобы за посередництвомъ ц. к. Намѣтництва выслѣдивъ докладно, чи не заходили при томъ выборѣ пресія зъ стороны органѣвъ ц. к. правительства або перекупства зъ стороны приватной.

Бесѣда посла о. Сѣчиньского,

выложена на 3-тѣмъ засѣданіи сойму дня 18 л. вересня при дебатѣ надъ верификацією выбору посла станиславского, старосты Горецкого.

Забираючи голосъ, я назначаю, що не хочу нікого дражнити, бо и самъ признаю, що справа єя дуже дражлива, а вели староста Горецкій буде подражненый, то выбачить, бо самъ давъ до сего причину, выступаючи яко кандидатъ зъ меншихъ посѣлостей зъ Станислава. Панове! Я не хочу ровирати, чи староста, ц. к. урядникъ, повиненъ ставати яко кандидатъ тамъ, где борются партіи, чи то національній, чи соціальній, и чи повиненъ урядникъ цѣсарскій, который єсть поставленый на сторожи права, урядникъ, который мавъ выконувати права въ имени того Наясен. Монарха, который хоче бути для всѣхъ рѣвно справедливымъ, чи повиненъ, кажу, ставати сей урядникъ яко кандидатъ, поставленый черезъ якийсь комитетъ. Белибы днѣ принявъ выборъ ему черезъ люднѣсть жертвованый, — противъ такому выбору не мавбы я нічого закинути; але если днѣ прїймає выборъ въ томъ случаю, коли єсть пропованый черезъ якийсь комитетъ, тогда переставъ бути цѣсарскимъ урядни-

комъ. (Голосъ: Dla czego?) Переставъ бути урядникомъ длатого, бо прїймаючи мандатъ на вакансїе певной партіи, певного сторонництва (Голосъ: Jakiego?), тымъ самымъ вяжєся и на будущнѣсть и тымъ дає свѣдоцтво, що до сего часу ишовъ на руку тому сторонництву, (кв. Сапега: Któremu?), котре єго проповнувало, с. є. комитетови польскому. (П. Войт. Лядушицкий и кв. Адамъ Сапега просятъ о голосѣ.)

Панове! Звертаю увагу на коливію, яку спроваджує верификація выбору старосты. Выдѣлъ краєвый мавъ справджувати выборъ посла, а наколи суть закиды противъ тому выбору, выдѣлъ краєвый всякій доходженя о правдивости и неправдивости тыхъ закидовъ поручає старостамъ; а якъ же хочете, щобы староста, выступивши разъ яко кандидатъ и нараивши свою амбицію на певный выхѣдъ, щобы днѣ признавъ, що були надвужиты, коли які были истинно. Якъ же хочете, щобы днѣ отповѣвъ инакше, якъ тыми словами: „Wszystko nieprawda“.

Панове! Позвольте звернути увагу на то, що, якъ менѣ здаєся, анѣ въ вашѣмъ не лежить интересъ, анѣ тыхъ людей, котрыхъ я ваступаю, щобы мы поклонували до тѣлъ законодательныхъ людей, котрі не можуть назаватися независимыми, керують пѣсля волѣ вышней и выбраній разъ, болѣше занимаються своєю карьерою, а розжарюють пристрасти тымъ власне, що справа ихъ выбору не може бути ніколи докладно розсвѣчена и ніколи не можна оправдати, чи выборъ бувъ легальный чи нѣ, бо те саме, що староста стає яко кандидатъ, а потѣмъ розсуджує самъ о выборѣ, выключає всяку объективность.

Я не пересуджую; я не бувъ въ Станиславѣ, не знаю, якъ тамъ были перепровадженіи правыборы, але я чувъ зъ словъ референта, що суть закиды противъ правыборѣвъ и що „światne starostwo“ зарядило въ гдекотрыхъ селахъ нові выборы, а гдекуды протесты откидало. Що жъ то значить? То значить, що п. староста Горецкій самъ заряджувавъ нові выборы и откидавъ протесты, бо будучи въ повѣтѣ отъ довшого часу, мусѣвъ знати тѣ мѣсцевости, котрі будутъ за нимъ голосувати и тыхъ выборцѣвъ, котрі для єго кандидатуры небезпечнїи. Панове! не можемо вымагати отъ него инакшого поступованя, бо каждый чоловікъ навѣтъ ц. к. урядникъ такъ само якъ и „кѣндѣтъ“ єсть чоловікомъ, не можемо отже вымагати, щобы той чоловікъ ставєся на столько вышимъ, щобы тогда, коли яко кандидатъ станувъ, коли до того єсть заангажована єго амбиція, рѣшавъ щось на свою некористь.

Дальше закидано такожъ — якъ я чувъ зъ справованя референта — якусь нелегальность при самѣмъ переведеніи выбору посла и той самый староста отповѣвъ въ реляціи, що тѣ закиды суть неоправданїи. И не дивуюся, що выдѣлъ краєвый, полягаючи на отповѣди старосты, узнавъ закиды неправдивыми.

Алежъ панове! Въ якужъ коливію впроваджує те розьясненне? До чого оно доводитъ? Чи то называєся выясненнемъ справы? Чи то называєся, що выдѣлъ краєвый докладно и основно росслѣдивъ, що при томъ выборѣ дѣялося?

Наколи я панове голосъ забираю, роблю се въ той причины, що староста Горецкій не только рѣшавъ самъ въ своѣй справѣ при откиданіи и прїиманіи протестѣвъ противъ правыборѣвъ, що не только въ своѣй власной справѣ зарядивъ тамъ правыборы, где не повиненъ бувъ може зарядити, а узнавъ тамъ за важнїи, где може не были важнїи; не только для того, що панъ староста Горецкій на закиды, поднесенїи въ протестѣ противъ переведеня самого выбору, самъ отповѣдавъ, але для того такожъ, щобы ратувати тї здобутки, котрі не я, але тї, що передо мною засѣдали и не выключно въ мои стороны, яко партіи, але яко загално выбранїи представителѣ краю здобули, с. є. вѣльнѣсть и свободы конституційнїи. Тыхъ здобутковъ борюю. Не давайте панове злыхъ антицендѣій, бо можливо, що не довго мы обернемося, якъ обернется отнѣшеня и може бути, що за лѣтъ кѣлька або и мѣсяцѣвъ може будутъ старосты робити на користь нашу такъ якъ теперь роблять на користь вашу, а тогда будутъ такї самї жалѣ въ вашей стороны, якъ вы теперь называете жалами нашї закиды. И то не только єсть можливе въ будущности; пригадайте собѣ панове и минулнѣсть; були и такї часы, що протеговано кандидатуры и тыхъ, котрыхъ — утерта фраза — называю „wrogiem stronnictwem“. Я

памятаю то самъ; я бувъ тогда школяремъ дуже ще молодымъ, а оповѣдавъ менѣ отецъ мой, который при комисіи засѣдавъ, що выборы не были легальнїи, але тогда правительство скавало, що выборъ того кандидата муситъ бути перепровадженый и хочъ были закиды, хочъ выдѣлъ краєвый мусѣвъ доходити, що було въ протестѣ, староста однакожъ написавъ, що то все неправда, що все спокѣино и легально отбулося.

Зъ тыхъ ото вглядѣвъ прошу васъ панове, щобы вы рѣшили верификацію того выбору отрочити — не кажу уневажнити, ино щобы поручити доходженне тыхъ фактѣвъ комуєь иншому, не п. Горецкому и не старосту станиславскому — и звертаюєся съ просьбою до Еке. Намѣтника, щобы поручить котрому въ суѣдннхъ старостѣ або делегованій ад hoc комисіи доходженне правдивости и неправдивости тыхъ въ протестѣ поданыхъ фактѣвъ.

Судѣтъ, чи Русь не терпелива!

Допись зъ Перемышля.

Вже давно половина першого мѣсяця шко року минула, а нашї Русинки-дѣвчата, ученицѣ женской школы въ Перемышля (въ школѣ выдѣловой и въ семинаріи), до нынѣ ще не мають своего катихита. Мы єть прискорбнымъ сердцемъ думали: га, се вина нашей русской консисторїи въ Перемышля, — се нерадѣнне наше. Мы такъ гадали-думали, — щиро скажемо и отверто признаємося до сего грѣха... Однакъ рѣчь мавєя инакше. Мы слѣдили за правдою и нашли єи. Отъ она: Руска перемышля консисторїя призначила для перемышской женской школы выдѣловой катихитомъ и на сей рѣкъ школьнїи о. Захарїю Подляшецкого. И слухайте. Онѣ представляєся дирекціи женской выдѣловой школы, кс. Ленкавскому, въ цѣли обняти своихъ обовязковъ, а той єму збороняє вступу до школы! Кс. Ленкавскій жадає отъ русского катихита, щобы выстаравєя (sic) впередъ о грамоту отъ краєвой Рады школьной, чи она годится на тов, щобы о. Захарїя Подляшецкїй бувъ катихитомъ, бо днѣ (кс. Ленкавскїй) власти русской консисторїи въ томъ вглядѣ не узнавъ! По думцѣ кс. Ленк. лежить се поза кругомъ дѣйствїи при слугуючихъ руской консисторїи и рускому ординаріатови, щобы постановляли катихита при той школѣ, где днѣ управителемъ. Се дѣло краєвой Рады школьной!

Вирочѣмъ, коли ваша правда кс. Ленкавскїй, коли дѣйствно краєва Рада школьна щиро печалится добромъ Русинокъ-дѣвчатъ, нашихъ ученицъ, то чому жъ то по нынѣшнїи день ще она не поставила чи призначила катихита для женскихъ школъ въ Перемышля? Якъ зачуваємо, ординаріатъ рускїй въ Перемышля выславъ на такую самоволью кс. Ленкавского жалобу до Выс. министерства.

Загалнїи збѣръ товар. им. Качковского.

Сегорбчнїи загалнїи збѣръ товариства имени Качковского отбуєся въ Дрогобычи дня 6 (18) вересня. Мимо всякихъ трудѣвъ и заходѣвъ, котрыхъ подняєся мѣсцевый комитетъ, щобы членамъ товариства улегчити тягарѣ, сполученїи съ подорожею, участь въ сегорбчнѣмъ загалнѣмъ зборѣ була дуже слаба, а число членѣвъ, що прїѣхали сего року для обрадъ надъ бѣжучими справами товариства, не може навѣтъ ити въ порѣвнанне съ поважними цифрами, які выказують першїи загалнїи зборы. Не ту мѣсєе розбирати бливше причины слаби ореквенціи сегорбчнѣмъ загалнѣмъ збору, але на каждый случай замѣтне се явище, що участь членѣвъ-селянъ зъ року на рѣкъ зменшавєя, та що энтузіямъ, якіи видно було на першихъ загалннхъ зборахъ, що разъ то остигає.

Якъ давнѣйшими роками, такъ и теперь отправлено рано богослуженье за б. п. Михайла Качковского, по чѣмъ открито збѣръ въ театральной сали. Въ неспрсутности председателѣ товариства, о. Теофіля Павликова, который въ причины недуги не мѣгъ прїѣхати до Дрогобыча, повитавъ збранныхъ членѣвъ центр. выдѣла п. Северинъ Держко. Председателемъ збору выбрано посла на соймъ краєвый Кс. Охримовича, а опѣсля приступлено заравъ до выбору контрольной комисіи, а дальше председателѣ и выдѣлу товариства на слѣдуючїи рѣкъ. При достоинствѣ председателѣ помышлено и сѣмъ разомъ крылош. Павликова, а въ складѣ нового выдѣлу вѣйшли: Северинъ

Держко, М. Кмицикевичъ, дрѣ Король, Лабашъ, Волошиновичъ, Луцкѣвъ, Мончаловскїй, о. Литвинскїй, Полянскїй, Гучевскїй, Хойнацкїй и Авдыковскїй. — Зъ бесѣдъ членѣвъ товариства, забиравшихъ въ часѣ зборѣвъ голосъ, замѣтна особливо рѣчь о. И. Чапельского, который выступивъ съ критикою выданн товариства и докуаувавъ цитатами зъ книжокъ выданныхъ товариствомъ, що они минаются съ своєю цѣлю, поважяє языкъ ихъ єсть невразумѣльнїи для народа. Замѣтки о. Чапельского относились передовѣемъ до книжки п. заг. Цѣсарь Іосифъ ІІ, а коли члены выдѣлу выступили въ оборонѣ выданн товариства старалиєя оправдати промахи згаданой книжки короткостею часу, якіи розпоряджавъ авторъ згаданой книжки та увѣрляи, що въ прочнхъ книжкахъ, выданныхъ товариствомъ, нема невразумѣльныхъ для народа слѣвъ, тогда зацитувавъ о. Чапельскїй подобнїи уступы и въ другихъ книжкахъ товариства и выказавъ, що издавництво потребує въ томъ направлєнн радикальной реформы. Интереснїи были такожи внесєня о. Калужняцкого, щобы товариство популярнымъ поясненемъ законѣвъ конституційныхъ причинялося до робудженя почутїи правъ и обовязковъ обывательскихъ и щобы центральный выдѣлъ отнѣсєся до рускихъ ординаріятѣвъ, щобы они заборонили сячєнцѣкамъ прїимати при крестинахъ и другихъ подобннхъ нагодахъ отъ селянъ горѣвку. Перше зъ тыхъ внесєнь зъ причаны невластивої стилизаціи споводувало правительственного комисаря, що не хотѣвъ допустити надъ нимъ дискусїи, коли однакожъ члены выдѣлу дали потрѣбнїи выясненя, звавъ правительственный комисарь свою замѣтку назадъ и внесєне потѣмъ принято. — Порядокъ дневнїи загалнѣмъ збору закончили справованне контрольной комисїи, по чѣмъ председателъ запросивъ членѣвъ на 3-у годину до саду, где отбулося забава съ декламациями и музыкою. Найинтереснѣйшою точкою програмы пополудневого збораня бувъ отчитъ п. Василя Нагѣрного, который навязуючи до послѣдннхъ погромѣвъ жидѣвскихъ, выликаныхъ высексуваннемъ черезъ нихъ христїанской людности, заохочувавъ до щирои працѣ на поли экономичнѣмъ и вказувавъ на розвитєе своего промысла и торговлѣ, въ котрыхъ спочиває невычлєнна сила, що дасть змогу побороти всѣхъ ворогѣвъ и эксплуататорѣвъ нашихъ.

Протестъ выборцѣвъ м. Дрогобыча противъ выбору министра Земляковского послѣмъ до сойму.

Триста кѣлькадесятъ выборцѣвъ зъ мѣста Дрогобыча внесли протестъ противъ выбору мин. Земляковского послѣмъ. Не разумѣємо, для чого при верификаціи выбору мин. Земляковского не було анѣ згадки про якіи небудь протестъ, — мы констатуємо фактъ, що єсть такой протестъ, отнѣсь єго мѣсно вѣдѣ рукою и подаємо зъ него що важѣйшїи рѣчи.

На вступѣ протесту скавано, що заравъ по розписаню выборѣвъ въ Дрогобычи утворилиєся два сторонництва: одно за мин. Земляковскимъ, друге за дромѣ мед. Викторїи Леховскимъ. На чолѣ первой партїи єсть капиталистъ Гершъ Гольдгамеръ, маючїи преобладающую влывъ на жидѣвъ и урядникѣвъ коммунальныхъ, а друга партїи узнала своимъ проводникомъ адвоката дра Володим. Волского. На 1219 управннхъ до выбору мѣгъ Гольдгамеръ при зручнѣй пресїи числїти на 500 голосѣвъ жидѣвскихъ и на 60 голосѣвъ урядникѣвъ, бо мин. Земляковскїй бувъ кандидатомъ правительственнымъ; дрѣ Леховскїй тымъ часомъ мѣгъ мати за собою що найменше 660 независимыхъ выборцѣвъ, котрі добровѣльно громадились около той асады, що посолъ на соймъ зъ мѣста Дрогобыча повиненъ постоянно мешкати въ Дрогобычи.

Гершъ Гольдгамеръ, бажючи такоиєъ личныхъ поводѣвъ перевести выборъ Земляковского, пѣнашь, що только тогда дастєя перефорсувати єго выборъ, коли ц. к. власть политична съ цѣлю своєю силою влываєся до акціи, а опустити єтановище бесстороннеї инспираціи Гольдгамера проявилася заравъ въ тотѣмъ, що тойже утворивъ самозванчїи комитетъ тайннїи въ немногихъ улягачнхъ єму людей, а котрого членѣмъ бувъ и ц. к. староста, п. Кароль Коляржовскїй. Той псевдо-комитетъ ухваливъ не скликувати зборѣвъ прѣдъ-выборчихъ, щобы на нихъ не откинено канди-

датурь мин. Земляковского. Въ дусѣ того комитетѣ уложивъ урядъ мѣскій, въ котрѣмъ Гольдгамеръ заступникомъ бурмистра, листу выборчу такъ несправедливо, що оподѣля одну часть рекламацій мусѣвъ уважливѣ, але бѣльшу часть безправно ѳткнунувъ, а ц. к. староста рекурсивъ не уважливѣ и черевъ те значне число оподаткованыхъ христіанъ не пошло въ листу выборчу, а замѣсть нихъ вошло въ ню до 50 жидѣвъ або неоподаткованыхъ або помершихъ. Свѣдкомъ на те дотычній акты, спочиваючі въ Дрогобычѣмъ старостѣмъ.

Крѣмъ того не доручено многимъ христіанамъ картъ легитимациійныхъ, а коли въ день выбору о 9 год. рано упоминалися, ѳтсылавъ ихъ секретарь староста до выборчої комисіи, куда они не могли дѣстатися, бо староста закававъ впускати христіанъ-выборцѣвъ безъ легитим. картъ, хочъ жидѣвъ пропускано навѣтъ безъ картъ для агитаціи за Земляковскимъ. Староста, интрпелюваный кѣлька разѣвъ, заявивъ, що картъ не выдасть и 43 выборцѣвъ, упоминавшихся о карты, не получили ихъ. (На сей фактъ наведеній въ протестѣ поименно численній свѣдки).

По мысли §. 26 ордин. выб. до сойму має бути въ картахъ легитимациійныхъ означеній часть тревана акціи выборчої, а ц. к. староста подавъ лишь годину, въ котрѣй мало розпочатися голосованье, и противъ §§. 44 и 45 той ординаціи выбор. замкнувъ голосованье о 4½ по полудни такъ невольничайно нагло и несподѣвано, що надъ 50 присутныхъ выборцѣвъ не допустивъ до голосованья, а дальше выключивъ ѳтъ голосованья надъ 250 христіанъ-выборцѣвъ, именно передмѣщанъ, котрѣ — якъ се мусѣвъ знати п. староста, — почали власне въ поля надходить; а треба знати, що передмѣщанъ потребувавъ шо найменше години часу, закимвъ жѣ въ поля, 6 кильометровъ ѳтъ мѣста, приѣхати. На всеъ представленя, чиненій членами комисіи: Юр. Булянка, кс. Мих. Сервацкимъ и Кееноф. Охримовичемъ, п. староста бувъ глухий; навѣтъ тѣ не могли дати голосу, що вже були передъ дверми, бо жандармы ихъ не выпускали, кажучи, що п. староста замкнувъ вже голосованье. (На сѣ факты наведеній въ протестѣ многі свѣдки, мѣжъ иншими одинъ выборець Михайло Миланъ, котрому жандармы громили, що пробують его багнетомъ, коли буде вхатися до салѣ.)

Рада мѣска въ прислугуючого їй права назначила до комисіи выборчої двоухъ членѣвъ рады громадской Овѣаса Штернбаха и о. Алексея Тороньского; третій входивъ въ уряду до комисіи „т. зв. бурмистръ“ Викторъ Благовѣскій, — всеъ три належачі до партіи попираючої мин. Земляковского. Ц. к. староста повиненъ бувъ въ мысли §. 44 орд. выб. доповнити комисію выборчу членами зъ другой великой партіи. Тымъ часомъ п. староста и ту поступивъ тенденціино партійно, бо на дальшахъ чотырохъ членѣвъ покликавъ: дра Як. Фрухтмана, І. Булянка, кс. Мих. Сервацкого и Кееноф. Охримовича — зновъ самыхъ сторонниковъ кандидатурь мин. Земляковского, бо всеъ члены комисіи ѳтдали голосъ на Флоріана Земляковского. При такѣмъ складѣ комисіи ц. к. староста устроивъ вступъ выборцѣвъ до урны въ той способъ, що мѣжъ комнатою, где вѣдѣдала комисія, а мѣжъ салю, где выборцѣ чекали, полишивъ обширну порожню салю и до неѣ не дозволивъ впускати выборцѣвъ. Черевъ те выборцѣ не могли чути, на кого покликаныи голосувать и чи якої пресіи на нѣмъ не робила комисія. Крѣмъ того п. староста полишивъ на весь часъ выбору при столѣ комисіиномъ Герша Гольдгамера, той пострахъ для жидѣвъ, яко нѣбы „осьмого“ члена комисіи, вглядно заступника бурмистра, хочъ бурмистръ заѣдавъ въ комисіи, а §. 34 орд. выб. выравно каже, що або бурмистръ або его заступникъ, ѳтже не оба разомъ мають заѣдати въ комисіи. Пять членѣвъ партіи Дра Леховского, догадуючись, що тамъ дѣсея при комисіи, вошли до середной порожной салѣ и побачили заравъ при пов. 20, якъ голосувать выборець Маркъ Тилеманъ. Хочъ жидѣ, хотѣвъ голосувати на дра Леховского; Гольдгамеръ свѣнувъ его за полу и шеанувъ ему побголосно „мин. Земляковский“; Тилеманъ, не скаваши нѣ слова, ѳтгойшѣвъ, а комисія записала голосъ на Земляковского. На те обрѣшивъ дра Вольскій и вѣвавъ старосту, чтобы Гольдгамера усунувъ въ комисіи и въ салѣ, чтобы выборцѣ могли въ мысли §. 37 орд. выб. ѳтдати свои голоса въ вольной волѣ. П. староста полишивъ Гольдгамера въ

комисіи до кѣнца, а натомиѣтъ наказавъ ѳдѣ загровою пятѣмъ интеллигентнымъ выборцѣмъ въ прилежаючій порожной салѣ вынесться. Тѣ уступили и голосованье ѳбувалося тайно ѳтъ выборцѣвъ и ѳдѣ пресію. Таке голосованье переведене при такѣй партійной комисіи не дае поруки, що комисія записувала имена кандидатѣвъ правдиво. Тероризмъ обуривъ бувъ навѣтъ идеякихъ членѣвъ комисіи, а именно І. Булянка и кс. Сервацкого, котрый вѣвавъ бувъ п. старосту, чтобы Гольдгамера усунувъ зъ комисіиной салѣ. — однакъ надармо. Ажъ коли вже майже всеъ жиды живій, чи то лично, чи черевъ другихъ, и всеъ помершіи умѣщѣній въ листѣ выборчої ѳтдали свои голоса, а була обавъ, що передмѣщане въ послѣдній хвилѣ ще переголосують, — замкнувъ п. староста голосованье.

Пѣдѣ кѣнцѣ наводитъ протестъ множество фактѣвъ неправильностей, обманствѣ и пресіи при выборѣ. Не будемо тутъ наводити цѣлого довжественого ряду именъ, скажемо лишь то, що въ протестѣ поданій имена голосовавшихъ, котрѣ не були навѣтъ въ листѣ выборчої, що одинъ жидѣ голосувавъ надъ 20 разѣвъ; другій 6 разѣвъ, два равы за умерлыхъ; многіи голосовавші (наведеній въ протестѣ поименно) не були въ день выбору въ Дрогобычи; одинъ жидѣ ѳтдавъ голосъ, а сидѣвъ въ слѣдствѣ во Львовѣ за обманство; одинъ жидѣ продавъ при свѣдкахъ свою карту за 10 ар. и т. д. Многіи выборцѣ не выголосували повного имени кандидата, а такіи голоса, якъ: „баронъ“, „министеръ“, „дръ баронъ“, „дръ“ „ексцеленцъ“ комисія узнавала важными. Въ протестѣ наведеній многіи ще инші равячі факты, а на кѣнцѣ сказано, що „ѳдписаній не надѣюгся, чтобы протестъ ихъ мавъ бажанній успѣхъ, бо Выс. соймъ выборъ мин. Фл. Земляковского узнавъ легальнымъ (такъ и сталося), але ѳдписанымъ ходитъ о асаду, чтобы въ державѣ конституціиной власти и урядѣ не чинили пресіи на выборцѣвъ, черезъ шо тѣлько горожане деморализуются. А до чого доводитъ така деморализація, учить исторію.“ — Дрогобычъ 31 мая 1883. (Слѣдують ѳдписы.)

ДО ПИСИ.

Зъ Стрыйщины.

(Зъ великого свѣта.) Огъ не думайте, що столиця „землѣ“ стрыйской осталася далеко по заду цивилизаціи, що въ нѣѣ слабше дунитъ звено великого жита, нѣжъ въ леда якокъ Краковѣ, або хочбы у вашѣмъ претенсіональнѣмъ Львовѣ, — не думайте, що Стрый шкандыбасъ въ ориентованюся середъ випадкѣвъ всесвѣтної ваги, що ѳнъ не переймаеся духомъ часу, поступу, цары и электрики, духомъ „obywatelskiej równości“. Ой нѣ! Протвено, ѳнъ передувъ! А доказѣвъ на те зъ давна ажъ за богато. Пригадайте собѣ лишь, що зъ трехъ сторѣвъ свѣта концентруеся ту рухъ желѣзничій, що Бейнарничъ, загорнувши зъ касы столичной до 30 тысячъ, такъ справно винувся, що дарма була вселяка фатига у „pajspężystszuch“ нашихъ судіѣвъ слѣдчихъ; пригадайте лишь собѣ, що зъ столицѣ той зъ давна послуге жидѣ, що въ столицѣ той бурмиструе жидѣ, що господарка въ добрахъ столичныхъ жидѣвска, а въ справахъ рады мѣской найантомичнѣйша —, що кругомъ докола obywatelami większych posiadłości жиды, пригадайте собѣ лишь, що фабрики ростуть якъ грибы по дощи, що электричне освѣтленье, що и телефоны тутъ не новина. Все то факты, съ котрыми числитися треба, а котрѣ доказомъ, що Стрый — то великій свѣтъ.

А що ѳнъ такій самый ажъ до найновѣйшого дня, маєте ось ще два факты свѣженькѣ: торжественный обѣдъ Вѣденьской выправы Собского и... и... щось въ родѣ воѣ угорскихъ погромѣвъ.

Обѣдъ выправы выпавъ ep miniature не менше величава, якъ въ Краковѣ, або хочъ у Львовѣ. Тѣ саміи богослуженя за поляглыхъ и благодаретвенній, тѣ саміи иллюминаціи, ѳтчиты, фестивы людной. ѳслоноували памятковѣй таблицѣ пѣдѣ Вѣднемъ, въ Краковѣ, въ Жовквѣ, въ Львовѣ, — чомуъ и Стрыйви не ѳтслонити? Огъ, таки и ѳтслонили въ костелѣ на лѣвѣмъ боцѣ при ѳтари. Тамтѣ мѣста ѳткрыли таблицѣ зады привязаныхъ до мѣсця якихъ историчныхъ важныхъ вгадокъ про Собского, за ратованье цивилизаціи, христіанства и т. д., тутъ же у Стрый не було на равъ такъ

що, але п. бурмистръ таки щось вышукать въ анналахъ мѣста. На головній ѳбзначіи выставили транспарентъ до нынѣ красуючийся: „Cześć królowi Janowi III Sobieskiemu, który w r. 1663 jako starosta stryjski zatwierdził żydom stryjskim prawa mieszczajskie, nadane królami polskimi.“ Такъ и сталося, що столиця стрыйской землѣ обходила 1883 р. всемъ поважно затверженые жидѣвскихъ правъ въ р. 1663, не добавчаючи анѣ анахронизму, анѣ того жидѣвского абсурда, що староста затверджувавъ права, наданій королями. Не дасться описати, якъ п. бурмистръ на чолѣ ѳдновѣрцѣвъ строго ѳбувавъ екзерциціи духовній, ходячи по цѣлыхъ дняхъ въ церкви до костела, зъ костела до ѳбзначіи и да caro al fine; не дасться описати, якъ то п. рабинъ бомбастично розмахнувся съ своєю (ему написаню) бѣсѣдою, та задигавшись на самѣй серединѣ, на „główności“, таки не скѣнчивъ. Всехъ тыхъ торжественныхъ хвалѣ годѣ перомъ описати; треба було ихъ видѣти... Завершило ѳтеловенные памятковѣй таблицѣ въ честь короля-старосты, затверждавшего 1663 р. права жидамъ и положившего твердый фундаментъ теперѣшного ихъ панованя въ землѣ стрыйской...

Така манифестація не осталася безъ наслѣдкѣвъ. Таки выкликала вовка зъ лѣса. Другого дня рано полиція мала богато дѣла при здираню писаныхъ аѳшѣвъ, дуже нечемно выпрошучихъ зъ мѣста всехъ жидѣвъ съ п. бурмистромъ на чолѣ, бо инакше на 19 с. м. буде те, що на Угорщинѣ. Вѣсегъ о тѣмъ дуже скоро ровнеслася по мѣстѣ, але на серію не занепокоила загроженыхъ, котрѣ пѣсля такъ довгихъ а щирыхъ мотивѣвъ за благоденствіе наданыхъ правъ спокѣино дожидали повороту войскового гарнизону зъ львѣвскихъ маневрѣвъ, назначеного на 16 с. м., с. е. на три дни передъ роковымъ 19 тымъ.

Не могу скѣнчити, не покликавши на доказъ поступовости столицѣ землѣ стрыйской ще ѳдного новенького факту. Мимо волѣ приходить менѣ на гадку приказка народна: „ѳтъ головы рыба воняет“. Муситъ въ тѣѣ столицѣ, яко головѣ землѣ, добре воняти новомодною цивилизацію, скоро такій Гринь Скобликъ, честный газда въ Дашавы, ажъ о двѣ милѣ ѳтъ Стрыя ѳтлегло, наравъ почувъ въ собѣ таке патріотичне „преніе“, що за грошѣ рады повѣтрової поѣхавъ въ Краковѣ. Якъ бачите, сила цивилизаціи столицѣ велика, наколи вже на двѣ милѣ въ околѣ сягае...

Соймъ краевый.

III. засѣданье дня 6 (18) Вересня.

По ѳтвореню засѣданя маршалкомъ, секретарь Ст. Вадени ѳчтывавъ списъ петицій. До комисіи бюджетовой ѳтослано петиціи: тов. музичного въ Перемышлы о субвенцію на закупню фортепяну; Кар. Ступницкой о запомогу. До комисіи школьной ѳтослано петиціи: тѣла учительские становщица заступниковъ учительскихъ школъ середныхъ. — До комисіи петиціиной, складаючоїся зъ 24 членѣвъ, ѳтослано петиціи: Алеко. Станки зъ Нового Торга о вынагороду школы понесеной черезъ переходъ россіейского войска въ 1849 р.; Изр. Цамермана, арендаря мыта въ Подволочискахъ, о звольненье ѳтъ контракту и вынагородженье школы черезъ нещастя элементарній; Дениса Дуба, учителя о признанье клянквеней. До комисіи дороговой складаючоїся зъ 12 членѣвъ ѳтослано петицію 7 громадъ пов. Вадовицкого о признанье дороги зъ Бродѣвъ коло Кальварія до Березницъ за краеву.

Приступаячи до порядку дневного, выбрала палата 7 комисіи. — На жданье пос. Антоневича заявивъ маршалокъ, що якъ давнѣйше такъ и теперь можуть всеъ послы приходити на засѣданя поодинокыхъ комисій.

По тѣмъ приступлено до дальшихъ верификацій посольскихъ выборѣвъ. Безъ дискусіи затвердила палата выборъ: гр. Тадея Дѣдушицкого зъ округа выб. Камѣнка Олеско-Бускъ; Юліана Корытовского (Тернополь-Игровица-Мукливицѣ); Евгенія Кучковского (Коломы-Печенѣжинѣ Гвоздецѣ); Михайла Ленартовича (Городенка Обертынѣ); гр. Станислава Тарновского (Лука Медынич). Дальше виѣтъ Выдѣль кр., чтобы палата узнала важнымъ выборѣмъ Стан. Поляновского зъ округа выб. сельскихъ громадъ Сокаль-Белзь-Угнѣвъ. Пос. о Сѣчиньскій виѣтъ, чтобы ѳтрочити верификацію того посла, бо до намѣотництва внесено протестъ, въ котрѣмъ мають бути важніи заклады. Справоздавецъ п. Петрускій заявляе, що Выдѣль кр. о тѣмъ нѣчого не знае; що до Выд. кр. не внесено жадного протесту и що може бути, що протестъ внесеный до намѣотництва ѳтлыкано. На внесенье справоздавца палата затвердила выборѣмъ Поляновского.

Пос. Петрускій вноситъ дальше затверженые выборы станиславовского старосты Эдварда Горецкого. Противъ тому выборы виѣтъ о. Ил. Мардаровичъ протестъ, въ котрѣмъ доказуе, що

староста самъ переизбрывавъ свои выборы; що пѣдчасъ выборовъ пхалися жиды и выдирали картки, що ѳѣ саміи жиды чинно знаважали о. Мардаровича; що староста выбравъ до выб. комисіи заместѣ 3—4 членѣвъ; що гололъ селинина Корова бувъ неважный, бо ѳѣ бувъ тогда въ кѣрнѣмъ слѣдствѣ о убиство. Выдѣль краевый доказуе, що всеъ тѣ заклады суть безоснованій и вноситъ узнати выборы Горецкого важнымъ.

Пос. Антоневичъ заявляе, що докаже нелегальность выбору старосты Горецкого. Розбирае ѳтже вымовно и основно всеъ факты, поднесеній въ протестѣ и каже, що всеъ переконанній, що Выдѣль кр. выбору того не дослѣдивъ належно. Тверженые Выдѣлу кр., будытобы нѣкто не виѣдѣвъ, чтобы жиды картки выдирали, называе бесѣдникъ „аргументомъ цыганскимъ“, за що ѳтъ маршалка достае пагану. Въ кѣнци вноситъ бесѣдникъ, чтобы палата уважливѣ той выборѣ. — Пос. гр. Голевскій протестуе противъ засадѣ пос. Антоневича, чтобы урядникамъ не вѣльно було мѣшатися до акціи выборчої, бо такъ само не вѣльно бы тогда було мѣшатися нѣ профессорамъ, нѣ священникамъ.

Посооль о Сѣчиньскій естъ зъ засады противъ выборовъ старостѣвъ. Въ сѣмъ случаю бувъ староста самъ своимъ судію. Бесѣдникъ згадае, що староста бувъ тутъ поставленый „польскимъ комитетомъ выборчимъ“, а тымъ самымъ ставъ сторонничимъ. Бесѣдникъ вноситъ, чтобы палата ѳтрочила верификацію выбору Горецкого, а понеже нове ѳлѣдство може бути переизбранжене лишь черезъ старосту, проситъ намѣотника, чтобы припоручивъ ѳлѣдство другому старосту, або комисіи ad hoc высланѣй. — Пос. Войтѣхъ Дѣдушицкій завозваній пос. Антоневичемъ на свѣдка нелегальностей выборовъ въ Станиславѣвъ каже, що жидѣвъ выдано зъ салѣ выборчої. — Пос. кн. А. Сапега, въ котрѣмъ, якъ видно було, закинула „niebieska krew“ на то, що музичкій посоль посмѣвъ оказати правду, выпрошывая якъ струна и ставъ протестувавъ, будытобы комитетъ центральный бувъ „польскимъ“, а тымъ самымъ сторонничимъ. Въ своемъ протестѣ однакожъ не забувае замарковать значенье Жидѣвъ передъ Русинами, бо каже: „Комитетъ центральный заровно уважливѣ Поляковѣ, Жидѣвъ и (съ натискомъ) Русинѣвъ (точно такъ, якъ шляхотный князь въ своемъ протестѣ!), а зъ засады поминавъ лишь кандидатѣвъ, що належать до „древнего stonpnicstwa“ неприхильного краевы.“ — Пос. Сѣч. озавае: „Я не належу до такого сторонничества!“ — Пос. Лѣниньскій опонуе кн. Сапезѣ и каже, що естъ ще больше Русинѣвъ, якъ 7 рускихъ посѣвъ, що засѣдають въ соймѣ, котрѣ такожъ суть правдивыми, щирыми Русинами. — Пос. Голевскій — ходяча полемика съ руками въ кишени — протестуе пос. Лѣниньскому и называе себе и всехъ ему подобныхъ „русскими послами“. — Въ кѣнци забирае ще гололъ пос. Петрускій и каже, що Выдѣль кр. уважливѣ цѣлый рядъ голосѣвъ, а мимо того Горецкій має ще бѣльшѣсть и вноситъ, чтобы выборѣ его узнати важнымъ.

При голосованю принято бѣльшостою гололъ внесене пос. о. Сѣчиньского, чтобы выборѣ старосты Горецкого ѳтрочити.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Моноархія.

(Соймъ краевый высшій Австрій) ѳткрывъ дня 17 л. вересня маршалокъ дръ Айгнеръ и замарковавъ въ инавгураціиной бесѣдѣ потребу поладженя идеякихъ национальныхъ, социальныхъ и экономичныхъ пытанъ. Рѣшенье сихъ пытанъ въ найблизшій будущности предтавляеся для того дуже жожаданнымъ, що всеъ, що дѣсея въ державѣ, не остаеся безъ впливу на край. Маршалокъ згадае въ своей промовѣ про послѣдній пригоды въ Угорщинѣ и Хорватіи и порѣвнуе положенье зальтавскихъ краѣвъ съ ѳтношенями въ высшій Австрія, где людность ѳтличаеся патріотизмомъ и львѣльностю. — Промова намѣстника выражае увѣренье, що правительство буде пыльно ѳддало за потребами краю и постарается о то, чтобы желаня сойму были зреализованій.

(Каденція сойму форальбергского) закончилася рѣвночасно съ ѳткрытьемъ сойму высшій Австрій. Найважнѣйшою справою, котрою займаеся форальбергскій соймъ въ послѣдній сессіи, была справа реформы выборчої. Теперѣшна бѣльшѣсть соймона бажала завоевати свое становище и на будущнѣе, и сымъ дасться оправдати великій интересъ, съ якимъ трактовано предложеня, маючий на цѣли змѣну идеякихъ постановъ ординаціи выборчої громадской и соймовой. Пѣсля ухваленной реформы зѣде пер-дѣвсѣмъ важна змѣна въ укладаню листѣ выборцѣвъ. Тѣ выборцѣ шо зъ якої небудь причины зостали выключиваній зъ двоухъ першихъ тѣлъ выборчихъ, мають бути заступленій выборцами зъ третого тѣла выб. Въ тѣмъ дусѣ змѣнено такожъ ординацію выборчу для громадъ и принято засаду, що першій кружокъ выборчий муситъ обѣмати шо найменше 1/20 всехъ управненыхъ до выбору. Наколибы въ першѣмъ кружку выборчѣмъ не було такого числа выборцѣвъ, має листа доповнитися черезъ замѣщенье въ нѣѣ ѳтновѣднего числа найвыше оподаткованыхъ выборцѣвъ, належачихъ до другого кружка выборчого. — Противъ оныхъ предложенъ выступавъ именовъ либерального сторонничества дуже энергично посолъ Ганаль, но позаякъ партія клерикальна мала теперь бѣльшѣсть, могочу рѣшати о змѣнѣ ординаціи выборчої, то нѣчого не помогли ремонстраціи ѳтороны против-

нон и оиомъ ухвалить зміны, які були потрібні, щоб забезпечити клерикалам доминирующее становище и на будущий день. — Въ минушімъ році прийняв оиомъ такожъ внесеніе, жадаюче побільшити число послівъ о одного и отчитано справозданіе о петичіяхъ многихъ громадъ сельскихъ въ справі улегченъ въ посіщанію школы. На 53 громадъ було 20 противнихъ оиомітному обовязковій школьному и жадало заведенія 7-лїтної науки; прочіи громади годяться вправді на осмилїтну науку обовязкову, жадають однаковъ рожнихъ улегченъ.

(Справа другої чешкої школи народної въ Бернѣ), котра отримала се невысказаними перешкодами зъ стороны рады мѣської, дочекалася вже оконченого рѣшенія. Уважачи школу народную першимъ условіемъ розвою національности зажадали були Чехи, проживаючи въ Бернѣ, заснована школа народная съ чешкимъ языкомъ выкладовымъ въ третей части мѣста, а жадаше ихъ оправданно значне число дѣтей чешкой народности, для котрыхъ существовала въ Бернѣ одна школа чешка оказалась недостаточною. Мимо рѣшенія рады школьной не хотѣла рада мѣйска открити новой школы и старавшася позбутись Чеховъ обьянками открити паралельныхъ класъ при существующей вже чешкой школѣ, внесла противъ рѣшенія рады школьной рекурсу до министерства просвѣты. Министерство не узнало однаковъ представлєнїи рады мѣйской справедливимъ и приказало открити особну школу. Рада мѣйска постановила однаковъ ужити послѣднихъ средства правового и внесла противъ министерскому рѣшенію жалобу передъ администраціоннымъ трибуналомъ, котрый однаковъ справи ще не рѣшивъ. Тымчасомъ зближався початокъ нового року школьного, а репрезентация отнеслася до рады школьной, чтобы въ виду внесенной жалобы засуспендовала выкованіе ухвалы що до заснованія новой чешкой школы, а коли рада школьна не прихилилася до представлєнїи репрезентации мѣста Берна, внесла послѣднїя рекурсу до министерства. Въ виду внесенного рекурсу не була ще ухвала рады школьной не узнаючи существованія правосильна, а тымъ самымъ не можна було мати великой надѣи на успѣхъ. Коли въ школахъ нѣмецкихъ вже давно розпочалася наука, то родичи чешкі, що рѣшилися были посылати своихъ дѣтей до чешкой школы, мали до wyboru: або не посылати дѣтей зовсѣмъ до школы або посылати ихъ до нѣмецкихъ школъ. — Се хотѣли осилити нѣмецкі либералы, засѣдаючи въ берненьской радѣ громадской, котрі безънастанными рекурсами зумѣли справу перетягнути майже цѣлый рікъ. — Коли рѣшеніе на послѣдній рекурсу репрезентации мѣста Берна не надходило зъ министерства, удався дръ Шромъ особисто до Вѣдья, чтобы ирискорити рѣшеніе рекурсу и ему передовѣсть належитъ завдячати, що министерство просвѣты завозвало въ дорожѣ телеграфичной раду мѣста Берна, чтобы безпроводочно отккрыла чешку школу, позаякъ внесеніе жалобы передъ администраціоннымъ трибуналомъ не може завѣшувати запавшихъ въ томъ отнєшенію рѣшенъ. — Наслѣдкомъ телеграфичного препорученія мусѣла рада мѣйска взяти подѣ обряды справу основанія другой чешкой школы и хочъ была ще и теперь межі радными оппозиція, ухвалено всѣхъ потрібныхъ средствъ для основанія чешкой школы.

ЗАГРАНИЦЯ.

До загальної ситуації. Вѣкъ девятый пятый, вѣкъ желѣза и электрики, займе въ исторіи вышайденъ безперечно найперше мѣсце. Нема майже дня, нема години, котрабы намъ не привнесла якийсь новый вынаходъ, задивляючи насъ будто своєю надъвычайною практичностью, будто якимсь зручнымъ механизмомъ, а мимо того одного ще не доставало. Недавно жаловалась котрасъ зъ газетъ, що въ нашомъ вѣку науки и поступу ще одного не достаетъ, не достаетъ именно барометра политичного, по котромъ можна бы сейчасъ познати, зъ отки и який вѣтеръ повѣе. Не потрібно жаловалась газета на тое; такий барометръ вже давно вынайденъ, а вынаходцемъ его есть не кто иншій, якъ его свѣтлѣе самъ кн. Бисмаркъ. Барометръ его конструкции, знаній такожъ подѣ имелемъ „Nordd. Allg. Ztg.“, отъ дошого вже часу то иде неоподѣвано въ гору, то зновъ спадае и непоконитъ цѣлу Европу. Впрочѣмъ такихъ барометровъ есть безчисленне число, только что они по большій части не походять зъ солидной фирмы, отъ хочбы примѣромъ „Dzienn. Pozn.“. Ся газета принесла недавно дуже занепокоючий вѣсти. Война буде, каже „Dzienn. Pozn.“, а на сѣ слова дрожать нервы хочбы якого оптимиста. „Война буде“, каже згадана газета, бо она довѣдалась тое зъ певныхъ урядовыхъ жерель отъ одного французского дипломата. „Австрія и Нѣмечина въ звязи съ Италиєю и Румунією лагодятся вже противъ Россіи, а при томъ добтанеся и Франція, хочъ се противъ неї и не вымѣрено. Война таки буде, хочъ австрійско-угорскій министеръ справъ заграничныхъ Кальковы дуже тому противный. Россію треба конче загнати до Азїи; Бисмаркови за тѣсно въ тепершій границі; отъ жабае нового подѣлу Польщи, ему хочешъ Польщи ажъ по Вислу — рахуючи въ то и Варшаву — та ще и прибалтійскихъ провинцій, а Австрія достане такожъ свою часть Польщи. Тымъ способомъ не только ослабитъ Франція и стане зовсѣмъ изольованою, але и ея значеніе въ Европѣ зовсѣмъ упаде, а гегемонія Нѣмечины поїде гору“.

Такъ розумѣе „Dzienn. Pozn.“ и выводитъ зъ того дальшій оиомъ заключенія, въ котрыхъ приходить до переконанія, що на каждый случай, якъ бы оно тамъ и не було, для Поляковъ все було-

бы користѣйше, наколибъ они зостали подѣ Россією. Мимо всякой политичной и религиной нетолеранціи російского правительства не удадалось Поляки въ Россію народно такъ, якъ то дѣлаетъ въ конституціонной Нѣмечинѣ подѣ управую желѣзного князя.

Мимо такого переконанія майже всѣхъ Поляковъ не перестаютъ однаковъ Поляки, именно же галицкіи, безъустанно накликувати до войны и страшити Европу тымъ кровавымъ оиомомъ. Практика тая дѣлаетъ не отъ нынѣ, хочъ завсѣгда съ равнымъ успѣхомъ. Подобне отращеніе войнѣ въ тепершій часъ загальною занепокоюя ставея тымъ лекшимъ, позаякъ якъсь надъвычайный проявы политичной въ самій рѣчи здаются намъ пригадувати, що осьмо на передню великою, бо дай чи не всерадно войнѣ европейской.

Щобъ докладно розпознати, якъ рѣчи стоять, приглянемся загальної ситуації, розглянемся середѣ державъ въ сѣмъ власне предметѣ наибольше интересованныхъ и пошукать причины, котрабы такую войну могла спровадити. Мы вже разъ на сѣмъ мѣсто отговорювали евентуальность войны и пришли тогда до переконанія, що наколибы могло прийти до войны, то лишь — якъ нынѣ рѣчи стоять — въ двохъ мѣсцахъ могло бы се ястунити, именно разъ на балканскомъ півостровѣ, а потомъ дальше на півночи, на границю Австрій, Нѣмечины и Россіи. Уже тогда не допускали мы жадного случая войны; теперь однаковъ, коли чимъ разъ больше проявляюся занепокоючий факты, коли ту и тамъ що разъ новы голосы отъзываются о войнѣ и доказуютъ, що она виситъ вже въ повѣтрю, приходиться намъ зновъ о томъ предметѣ поговорати. Мы не хочемо тутъ раздражувати нервы нашихъ читателей, анѣ раздраженныхъ вже успокоювати; мы хочемо лишь объективно приглянутися рѣчамъ, такъ якъ они до теперъ стоять, а на подставѣ тыхъ основувати нашѣ заключенія.

Же отъ 1870 р. разаръ по нѣмецко-французской войнѣ выступила якъ та мара гадка о войнѣ съ Россією, — сразу только поволи, а потомъ чимъ разъ сильнѣйше. Подчасъ турецко-сербокой войны здавалося вже, що Россія въ котройсь зъ сусѣдныхъ державъ найде смѣлого противника, котрый може навѣтъ и чинно противъ неї выступити. Тымъ часомъ инакше сталося; Россія осилнула свое на балканскомъ півостровѣ, а сусѣды остались на боцѣ, забезпечившись только на будущий день. Отъ сего часу шо року дискутуеся о войнѣ и кожного року яснѣйше и смѣлѣйше. Шо се за причина? Шо хочуть западнїи державы отъ Россіи и шо она отъ нихъ домагаеся? Недавно по поводу зміны, наступивша въ Болгаріи рознесла газетѣ покликъ „Европа противъ Россіи“; здавалося, що державы шо наименше выступилы съ якими протестами, накопили вже не задемонструють оруженъ. Тымъ часомъ півночний барометръ показавъ на погоду и дѣйстно хмары, що показались на веходѣ, розвѣялись заразъ. Nordd. Allg. Ztg. выступила рѣзко противъ такого покликю и всюды заразъ затрубили въ мирну трубу. Якже противно дѣлалось коли ся газета выступила была недавно противъ Франціи; сей голосъ желѣзного князя заразъ принятъ за якийсь дуже безбездѣльный знакъ. Коли зновъ король румунскій выѣхавъ бувъ до Берлина, а сербокой до Вѣдья, привято се за повный знакъ недалекой войны и голошено ея на всю губу. Не меншого крику наробитъ такожъ и зѣздъ въ Сальцбургъ. Зъ сѣхъ отже фактовъ видимо, що где лишь живѣйше выступитъ нѣмецка дипломатія, тамъ и заразъ есть причина до войны. Се каже намъ догадуватися, шо всякі голосы о войнѣ мають свое жерело не где инде, якъ лишь въ берлинской политикѣ. Того однаковъ не хочемо казати, чтобы дипломатія тая дѣлаетъ сама тї крики подѣоила, она лишь робитъ свое дѣло, якъ ея догодіно, а шо другіи на кождомъ ея кроку добавочу вже casus belli, про те ея байдуже. До сего жерела отже, якъ сказались, треба отнєсити всѣ тї крики про войну.

Якже однаковъ причина, щобъ берлинска политика давала поводъ до вѣчного выкликуванія войны? Се причина дуже проста. Же отъ часу прилучена Альзация и Лотарингія до нѣмецкого цѣсарства, змушена Нѣмечина всѣми силами стремѣти до того, чтобы не только тї новонабуты край при собі удержати и зламальмувати ихъ съ державою, але такожъ отнєти Франціи всякую возможность якоего реванжу и отворанія сѣхъ краѣвъ отъ Нѣмечины. Се була найголовнѣйша задача кн. Бисмарка отъ самого укѣнченія нѣмецко-французской войны и треба сказати, що кн. Бисмаркъ становъ на цѣлой высотѣ своєї задачи. Найголовнѣйшою рѣчено нѣмецкой политики було насампередъ усунути небезпечного своего противника, а тымъ самымъ и природного союзника Франціи и Австрій. Война веходна дала до сего дуже добру нагоду; Австрія вступила на дорогу славянской политики и перестала отъ разу бути не только небезпечною для Нѣмечины, але навѣтъ змушена въ гдєкотрыхъ взглядахъ опиратися на Нѣмечину. Въ такий способъ знеутрализовала Нѣмечина найважѣйшого союзника Франціи. Коли 1879 року рознеслася вѣсть, шо Австрія заключила съ Нѣмечиною союзъ, якъ разъ поднесли заразъ и крики, що буде война; тымъ часомъ все перейшло тихо. Але не конецъ на томъ; Франція же не была зовсѣмъ обезсилена, напротивъ, она все зматалась мимо всякихъ домашнихъ неспокоенъ, реорганизувала войско, отавила крѣпости и выступала чимъ разъ смѣлѣйше. Се оионукало Нѣмечину ще больше выступити противъ Франціи, треба було ще Италию пригнати на свою сторону, чтобы тымъ способомъ не только забезпечити Австрію, але и не дати возможности Франціи въ спорѣнєнїемъ народѣ шу-

кати подпоры. Дисгармонія мѣжъ Италиєю а Францією, выкликана справами въ Египтѣ и Тунисѣ, причинялась не мало до того, шо Италия такожъ станула по сторонѣ Нѣмечины. Такимъ отже оиомъ собожъ ставъ потрібный союзъ, котрый и заразъ взявъ на себе поруку оиомомъ. Франція стала теперь вже дуже изольованою и страшила навѣтъ надѣю завязанія якихъ тѣснѣйшихъ отнєшенъ съ Австрією и Италиєю, позаякъ головный характеръ политики сѣхъ державъ приисувалася очевидно зъ Берлина. Позосталася же одна надѣя на Россію; напады російскихъ журналѣвъ на Нѣмцѣвъ, а понекуды и неприхальность для нихъ російского правительства подавали Франціи мимоволь гадку получитися съ Россією. Здавалося, шо се тымъ скорше удасться, позаякъ Австрія стоячи въ союзѣ съ Нѣмечиною, позыскала значный впливъ на балканскомъ півостровѣ и ставала тутъ безперечно Россіи на перешкодѣ. Ба. въ послѣднихъ часахъ дошло до того, шо Россія на добре стала вже бояться утраты своего впливу на веходнїи справы и мусѣла выступити зъ довогъ резервы. Теперъ и Франція почала ще смѣлѣйше выступати, якъ впередъ.

Се не дуже було на руку кн. Бисмаркови; отъ и заразъ давъ ея зѣбѣтну отпращу въ Nordd. Allg. Ztg., на котру Франція, видячи свою безсилность, притихла. Россія не подала ея руки, бо не видѣла въ томъ своего интересу; російскій журналъ выразно поднесла, шо Россія не видитъ жадныхъ користей въ союзѣ съ Францією, котрой безъ всякого власного хѣсна мусѣлабы добувати Альзацию и Лотарингію. Ажъ до сего часу однаковъ побрѣвѣваю такъ зъ одною, якъ и зъ другою стороны оруженъ, перемѣщувало полки и концентровано войско. Видко, шо ходило о якийсь важный рѣчи, коли треба було ажъ такихъ голононыхъ аргументовъ. О шо ходило, заразъ побачимо. Австрія при помощи Нѣмечины позыскала дуже значный впливъ на балканскомъ півостровѣ; Сербія, а въ послѣднихъ часахъ и Румынїи отанули по ея сторонѣ и отчужились зовсѣмъ отъ Россіи, навѣтъ здавалося, шо князь болгарскій не має великой охоты поддатися зовсѣмъ російскимъ генераламъ. Одна лишь Черногора зосталася вѣрно Россіи. Наступила подорожъ царя Александра до Копенгаги и зѣздъ данско-королевской родины. Якъ разъ теперь наступае такожъ и зворотъ въ нѣмецкой политикѣ. Коли вѣденской и другіи журналы починають поднесити крики на поступованіе Россіи въ Болгаріи, отъзываетъ наразъ зновъ Nordd. Allg. Ztg. и голоситъ миръ съ Россією. Обѣ стороны, т. е. Нѣмечина и Россія полагодились мѣжъ собою; перша запевнилася, шо изольовала Францію навѣтъ и зъ взгляду на Россію, а друга отыскала загроженый впливъ на балканскомъ півостровѣ. До сего отже треба спровадити всѣ дотепершій крики о войнѣ Нѣмечины съ Россією; иншихъ причинъ до якого непорозумѣнїа обохъ сѣхъ державъ трудно отгадати. Ихъ интересы не стыкаются нѣгде такъ, чтобы могли спровадити який конфликтъ мѣжъ ними, напротивъ такъ Россія якъ и Нѣмечина мусѣтъ рука въ руку съ собою поступати, накопили перша надѣ Дунаемъ, а друга надѣ Реномъ хоче осилити свои цѣли. Инакше маеся рѣчь съ Австрією. Ся интересована непосредно на балканскомъ півостровѣ, скорше могла бы попати въ який конфликтъ съ Россією. Але кн. Бисмаркъ на все має баиче око, а доки его политика верховодитъ въ Европѣ, доти всякі крики о войнѣ треба уважати за ложнїи и безподѣстнїи.

Россія. До „Germania“ пишуть, шо въ Петербургѣ открито новый заговоръ революціонистовъ. Слѣдство въ справѣ намѣреного самоубійства шамбеляна Боллингера, котры провадитъ прокураторъ Муравьевъ, мало выкрети, шо переваже число революціонистовъ рекрутуется зъ корпуса офицерѣвъ артилеріи и инженеріи. „Central News“ розказуе такъ про тое самоубійство. Отъ якогося часу находилось въ царскихъ палатахъ революціонный прокламаціи и нѣкто не мѣгъ дѣйти, зѣ отки они берутся. Одного дня однаковъ застала царица въ своемъ кабинетѣ при бюрку згаданого шамбеляна, котрый якъ разъ хотѣвъ подкнѣтити прокламацію. Царица приказала службѣ его пересмотрити и найдено при нѣмъ ще больше такихъ прокламаціи; отъ сего приказала ему царица отойти, а отъ заразъ въ своемъ помешканіи отобравъ собѣ житѣе. Министръ Толстой, котрый славился выкорененіемъ революціонистовъ, має бути въ немаломъ клопотѣ. Друга рѣчь, шо такожъ немало клопату наробила Толстою, есть скоинскій банкъ, въ котромъ отъ будучи ще о берпрокуроромъ св. синода зложивъ 2½ миллиона рублѣвъ; банкъ той, якъ зѣбѣтно, упаде, а съ нимъ пропади и грошѣ принадлежнїи рожнымъ монастырямъ. Въ загалѣ говорятъ, шо становитъ гр. Толстой есть нынѣ дуже невѣне. — До „Politik“ доносятъ зъ Кракова, шо ген.-губ. Гурко приказавъ воѣмъ урядникамъ въ Царствѣ Польскомъ до року научитися на столѣко польского языка, чтобы могли съ жителями свободно конвєрсувати.

Франція. Французамъ зачинаея теперь лѣйше поводити въ Тонкинѣ. Телеграммы принесли вѣсть о побѣдѣ Французѣвъ надѣ „чорными хоругвами“ въ Тонкинѣ. Въ тѣй побѣдѣ маея неиріятель стратити 1000, а Французы лишь 50 людей. — Переговоры съ Хинами якосъ оинились, бо Французы жадають протекторату надѣ цѣлою дельтою. — Съ смертею королевой Мадагаскару и адмирала Пера устала була на лѣйше часъ дѣлать побѣгъ Французѣвъ на сѣмъ островѣ; теперь однаковъ доносятъ, шо французскій комендантъ въ Таматавъ повѣдомивъ англійского капитана Джонстона, шо кроки неиріятельскїи зновъ розпочнуты. — Король испанскій має приѣхати до Парижа;

президентъ Греви съ министрами повтые его на дворци.

Данія. До Копенгаги, где перебувають теперь російскій царъ, грецкій король и князь Велеса, приѣхавъ такожъ и Гладстонъ съ цѣлою своєю родиною. Сѣй подорожъ приисувалъ зраименно доуускали, шо зѣздъ той мас на цѣлу завязаніе союза Россіи и Англии съ второстепенными державами. Се однаковъ не оправдуюся, хочъ матичну мисію — якъ доускають — въ оиомѣ веходного пытанія и англійскихъ интересѣвъ въ Азїи. Гладстонъ выѣхавъ вже до Лондона. — Зъ Жовтня царъ и царица мають выѣхати на лѣхтѣ „Державъ“ до Свиномиде, чтобы зъ отомъ отбѣдати нѣмецкого цѣсаря въ Штетинѣ.

Сербія. Дотепершній результатъ выборовъ есть слѣдующій: Радикальный перевелъ 80 кандидатовъ, правительственне стороннично 34, либеральный 13. — Приочащаъ маея повѣдомити короля телеграфично, шо министръ войны жаде димисіи. Причиною того мало бути, шо министръ войны не хотѣвъ въ гдєкотрыхъ выборахъ округахъ зѣволити на войскову интервенцію, черезъ шо порожнилося съ министромъ дѣлъ внутреннихъ. Есть поголооска, шо цѣле министерство подаеся до димисіи.

Болгарія. Въ Софїи зайшла несподѣвано велика зміна. Князь оголошилъ манифестъ, котрымъ повертае назавъ тирнавуку конституцію и зываетъ народне „собраніе“, чтобы изло подѣ обряду зміну 13 и 14 статей о народной репрезентации, а заразомъ выказуе надѣю, шо за его примѣромъ народъ забуде о непорозумѣнїи и роздвоеніи его представителѣвъ. Кабинетъ вразѣ съ обома російскими генералами подаеся до димисіи и князь ея приѣмивъ. Складъ нового кабинету есть слѣдующій: Занковъ, презесъ кабинету и министръ дѣлъ внутреннихъ, Мантичевскій, министръ финансовъ, Балабановъ дѣлъ заграничныхъ, Стойловъ юстиціи, Икономовъ робѣтъ публичныхъ, Малковъ просвѣты, а Грековъ заменовный президентомъ собранія.

НОВИНКИ.

— Нова читальня закладаеся, якъ доносить „Батьковщина“, въ селѣ Пандвѣцяхъ. Членѣвъ зголосился вже до 70, а за оионователѣвъ читальнїи подѣоисалося 12 господарѣвъ.

— До руской гимназіи вписалося на рікъ школьн. 1883/4 456 учениковъ: именно до класу приготовляючий 27, до I 95, до II 66, до III 63, до IV 51, до V 34, до VI 43, до VII 28, до VIII 49. Въ класахъ I, II и III суть паралельки.

— Судѣбнояты принялы дня 22 л. о. м. слѣдующій (II серия) кандидаты: 1) Изидоръ Глянской, 2) Богданъ Екішевскій, 3) Левъ Шпикто, 4) Теофиль Любенецкій, 5) Романъ Шенаровичъ, 6) Антонъ Носковскій, 7) Михайлъ Яцыкевичъ, 8) Александръ Стоцкій, 9) Стефанъ Комарнскій, 10) Климентъ Соневицкій.

(+) Касаціонный трибуналъ порѣшивъ послѣдними часами кілька справъ дотыкаючихъ Русію, а незабавомъ має двѣ важнїи рѣшити. Дня 15 л. жовтня має отбутися розправа въ процесѣ гр. дѣля Скаля противъ о. Стеф. Качалы и пок. Велодимира Барвильского, а дня 29 л. жовтня розправа въ процесѣ, т. зв. Ольги Грабровеи о голловну зраду. — Недавно затвердивъ судъ касаціонный вырокъ самбоорокого оуду, котрый оправдавъ о. Щастного Саламона за закидъ мнимого шпреня оковфискованой брошюры „Послания св. Владимира Вел.“. Рѣвножъ затвердивъ судъ касаціонный вырокъ переыского оуду, котрымъ засуджено господаря зъ Дроздовичъ, Михайла Старосту на 2 мѣсцѣвъ арешту за те, шо по выборѣ и Тышковского до рады державной маея вышѣвети: „Тыхъ Ляхѣвъ годалосыбы до него вырѣзати“. — Еще одну цѣкаву справу рѣшивъ недавно судъ касаціонный. Въ селѣ Перевѣзціи коло Войнилова въ калуцкомъ повѣтѣ живъ собѣ молодой дѣкъ господарь, Никола Ильковъ. Перезъ чотырма роками выбрала его громада войтовъ. Молодой войтъ, коліосъ добрый дѣкъ и добрый Русинъ, непава въ панскій отѣтъ, бувъ радо вѣтанный въ дворѣ, въ оудѣ, въ старостѣ, въ урядѣ податковѣмъ, въ радѣ повѣтвой — и злиняти. Пришовъ доповняючий выборъ поаъ до оиому въ Калушѣ и Никола Ильковъ голосуваея за польскимъ кандидатомъ. Тогда вже пошавъ въ повну ласку панѣвъ и думавъ, шо отъ него не знати шо зрѣбити, а буде мати „пачѣ“ въ панахъ. Одного разу напосавъ Ильковъ доносу на жандарма зъ Войнилова, шо отъ не одобрилъ своихъ службы въ Перевѣзціи, шо черезъ нѣкыи днѣвъ бувъ запитый, гравъ въ карты съ учителемъ, поводивъ по дѣлачому въ службѣ и пр. Ильковъ думавъ, шо на сей его доносу заразъ жандарма замкнутъ и зѣбѣнчатъ. Жандарма оправдѣ взяли подѣ олѣдотво, але по якимсь чѣсѣ и выпустили. бо на факты наведенъ въ доносѣ не було доказѣвъ. Тогда скинули нашего Илькова зъ войта, взяли до Самбора и тамъ за злочинство клеветы засудили на рікъ вѣднѣвъ заостреной постомъ. Онъ подавъ жалованіе неважности. Трибуналъ касаціонный затвердивъ оудъ самбоорокого оуду окружного, котрымъ тымъ, шо пѣяньство жандарма въ службѣ указуеся злочинствомъ, отже и клевета Илькова не може бути уважана провинною образы чести, злочинствомъ. И бѣдолаха Ильковъ мусѣтъ выѣти покидати жѣнку, дѣти и господарство и ити на цѣлый рікъ до взынцѣ — за жарный доносу на жандарма. Тамъ буде мати доволъ часу розмышляти надѣ жарностею паньскихъ „пачѣ“.

— На зваблєнню львовской рады мѣской дня 19 вероной объявивъ бурмистръ Домбровский результатъ вѣдѣній учениковъ до вѣхъ школъ мѣскихъ на сей рокъ, зъ котораго выхлѣдитъ, що учениковъ, котрыхъ родичи жадали выкладового языка руского, було родичи вѣдѣли только 33, а ученицъ 13, разомъ отже 46 дѣтей. — По зѣботнѣй ухвалѣ львовской рады мѣской зъ дня 7 сєрпня с. р., котроу рада мѣска обѣщала наказъ ц. к. министровства — по-ставлена одна мѣска школа во Львовѣ для Русинѣвъ съ выкладовымъ языкомъ рускимъ — тымъ цѣкавымъ способомъ, що згодила ся на по-ставлене паралельныхъ класъ рускихъ при вѣхъ школахъ, где лишь только 40 дѣтей одной класъ закладъ языка выкладового руского въ той же класъ, — мы и не надѣялись иного результату. Мы знали добре, якъ дѣлѣосъ паралельками при уч-чительскихъ семинаріяхъ, знаемо, що оя ласка польска кожного чаю може выкористатись такымъ Будзиневскимъ в той способѣ, чтобы дѣтей рускихъ зовѣмъ прогнати зъ школъ, якъ то вже практиковано и практикуеся, и для того мы рѣшю-ждали не паралельныхъ класъ, неподобныхъ ѣякой гваранції дальшой науки въ языкѣ рускомъ въ дѣтскихъ школахъ, — а одной руской школы во Львовѣ. Тая намъ належито и мы уюминаемося и уюминатиосъ не перестанемо за правомъ, признанымъ намъ вже державнымъ трибуналомъ. Болибы удалосъ Полякамъ приму-вати Русинѣвъ до мешканя въ одной дѣльниці мѣста, неначе въ якомъ ghetto, то тогда малыбы розумованьє рады мѣской и газетъ польскихъ ра-цію; однакъ поки Русины жиють розкиненіи по дѣльмъ Львовѣ и поки ихъ цѣло есть на те до-статочно, чтобы имъ належалася руска школа, то обминанье въ той справѣ вышшихъ рѣшенъ буде нѣ-чимъ иншимъ, якъ только найнесправедливѣйшимъ покривдженьемъ руской народности, котрой подя-ка за таку польску сердечность не дасть довго на себе ждати.

— Новый законъ промысловый почне обовязувати вже отъ 29 л. вересня.

— Въ Новосомовску выбухъ погромъ жидѣвъ. Погромѣцѣ ограбили дня 15 л. с. м. вѣхъ жидѣвскіи дома и крамницѣ. На усмиренье розрухѣвъ вы-слано зъ Екатеринослава донскихъ козаковъ.

— Отъ Хирова пишутъ намъ: Якъ звѣстно, за инициативою Преосв. еп. Сильвестра збѣтала у-становлена комисія духовна, маюча занятію пере-глядомъ нашихъ книгъ церковныхъ, въ котрыхъ зѣйшо домыслимо много змѣнъ, особливо въ служе-бныхъ, именно тымъ способомъ, що противъ во-ли рамокъ шаповъ позволяли собі бувши въ Уневѣ, Почаевѣ и др. Василіане и зъ нихъ выш-шой владыки унійской на власну руку неодо-лѣнно змѣнювати, о чѣмъ достаточно можна перекона-тись зъ дѣла высоко ученого Тайнера (зри „Р. Сіонъ“ ч. 12). Комисія духовна розпочала свои працѣ и завѣвала посредствомъ „Р. Сіона“ вѣхъ рускихъ священниковъ, чтобы они доносили свои списотережена въ томъ взглядѣ до Воевоѣт. кон-воторія, або до редакції „Р. Сіона“. На тоє за-вѣдѣние предложивъ и нашъ высокопоставленый суеѣдъ, Вир. о. Теодоръ Мельникъ, парохъ зъ Старавы, звѣтныи и ширшоу кружковъ нашего священства зъ своихъ студій богословскихъ, ще въ зѣмѣ посяенне о литургіи Пржедсєвящен-ныхъ дарѣвъ, зъ котораго вже 4 статіи були по-мѣщѣны въ „Р. Сіонѣ“ (чч. 9, 11, 12 и 13) — а свои дѣлѣи обѣщавъ онъ обширну студію о ли-тургії Іоана Златоустого и Василія Великого, въ котрой то студіи онъ на подставѣ старинныхъ жерель и документовъ старався представити пер-вобытныи, правдивый видъ вѣхъ трехъ нашихъ литургій, якимъ онъ явлѣся отъ часу введена уни съ рускою церковю ажъ до 1733 року, бо ажъ до того часу были нашъ обрядъ церковный ще чисто захованыи. Въ старѣмъ служебнику Львовскимъ зъ р. 1718, выданѣмъ епископомъ львовскимъ Іосифомъ Шумлянскимъ, принявшимъ унию, бачимо ще нашъ литургіи въ первобыт-номъ видѣ, а вже въ служебнику Унійскомъ, выданѣмъ 1733 р., зѣасѣн тымъ самымъ еп. Іос. Шумлянскимъ, а другій разъ Атаназіємъ Шен-тицкимъ въ р. 1740, зайшла самовѣлий змѣни и отступлена отъ правдивого обряда нашей цер-кви, — а зъ тыхъ обохъ служебниковъ походятъ нашъ служебники Почаевскій, Перемышльскій и Львов-скій, котры теперь въ нашихъ церквахъ ужива-ются. Вир. о. Мельникъ дохлѣдывъ отже того пер-вобытного, правдивого вида нашихъ литургій зъ першихъ чаювъ по принятию уни и то на пе-рвой основѣ, бо на основѣ греческого служебника, выданого въ Римѣ 1830 р. для увѣдѣтѣвъ въ за-ведею de propagande fide, и переконався, що той римскій служебникъ що до слова згѣдний съ Львовскимъ зъ р. 1718, въ котромъ нашъ обрядъ въ повнѣй чѣстотѣ захованыи. Съ тымъ служе-бникомъ порѣвнувавъ онъ рѣжій служебники и бо-гословскій дѣла въ розличныхъ языкахъ и найлуч-шихъ выдаванъ и съ всею трудолюбивою и со-вѣстностю обрѣвивъ онъ свою студію. Горька судьба сего Вир. отця до нашей руской церкви, зѣботна его трудолюбивѣе, а при томъ его бо-гословска ученѣсть дають намъ повну поруку, що ое есть праца всесторонна и основна, тымъ боль-ше, що не бракло ему и на способностѣ запѣзна-тосъ съ наилучшими творами богословскими въ рѣжнихъ библиотекѣхъ именно: въ монастырѣ да-внихъ Василіанъ добромилскихъ, при катедр-альной въ Пришевѣ, въ библиотекѣхъ въ Вѣднѣ, Теретѣ, Рамѣ, Перемышлѣ, а промѣ того сѣбѣе онъ власну обширну и добѣрну библиотеку бо-гословскихъ книгъ и знае точно церковно-славян-скій и греческій языкъ. Его працѣ могутъ отже дуже причинитись до облегчѣя трудѣвъ и успѣ-шной дѣльности комисіи духовной и до привер-вѣня первобытного, правдивого вида нашихъ ли-тургій, — потреба лишь, чтобы комисія духовна

по достоинству оцѣнила труды нашего ученого отця и такъ широко ихъ уважила, якъ широко передавъ ей свою працу.

— Зъ Мужилова пишутъ намъ: Вчера, т. е. 17 л. с. м., выбухъ у насъ около 1 год. по полудни огонь въ корчмѣ и при сильномъ, полудневомъ, сухомъ вѣтрѣ, майже въ одной хвилѣ (кинувши головню ажъ на четверту хату на сѣдѣ) зничивъ 18 хатъ. Ратунокъ бувъ невозможенъ, бо огнемъ перекидало напередъ що друга-трета хата, а такъ захлѣвши въ около ничивъ огонь все до тла. Выравѣ пожарна сторожа прыбула зъ Подгаецъ, но вже было за пѣзно, бо огонь вже спинався на 18-той хатѣ и пригасавъ. Зъ погорѣвшихъ не было анѣ одного заасекурованого, а огонь зничивъ имъ вѣхъ будынкы и збѣже до тла, такъ что тыхъ 18 родичѣв лишилось теперь майже безъ стрѣхи. Шкода ще необчислена; при сегорѣчнѣмъ неурожаю прійдеся тымъ бѣдакамъ переживати страшну нужду. Выпалалобы нашимъ панамъ подгаецкимъ, выславшимъ колька тысячъ на шумне торжестно Собеского, такожъ ту показати бѣда-камъ свою братну любовь, поощѣаючи съ якоу-такою помоцою, бо зима за плечима, а переживати еп не ма где и въ чѣмъ!

— Дирекція руской гимназіи складае прилюдну подя-ку Вир. о. Іосифу Кобылянскому, парохомъ зъ Пѣбла, за его щедрй запомогіи для бѣдныхъ учениковъ гимназіи.

— Въ Станиславѣщинѣ есть теперь на продажъ 42 сєль, по части зъ вольной руки, а по части зъ мѣу за банковской довги.

— Зъ Лютовискъ пишутъ намъ: Уже въ ч. 92 „Дѣла“ зъ дня 28 л. сєрпня с. р. звернули мы увагу нашихъ властей духовныхъ на тоє, що руска парохія въ Лютовискахъ съ прилучеными церквами въ Журавинѣ и Крывцѣ не має своего мѣсцегово священника. Лютовиска есть мѣсточко, где находится ц. к. оудъ повѣтовый, где есть яка-така интеллигенція, ба оуть мѣщане и перед-мѣщане и то въ досыть значномъ числѣ (около 600 душъ), и якъ же можна ихъ лишати безъ мѣсцегово душпаствыря и безъ представителя вла-сти моральной? Теперь въ недѣлѣ и свята пропшпа-ція въ Лютовискахъ все повна отъ рана до вечера, а урядники судовы и автономичны не могутъ въ недѣлѣ и свята въ церквѣ своей слухати богослуж-вѣня, бо трудно вымагати отъ назначеного до-жѣжающого завѣдателя зъ Скородного, чтобы онъ и своей и чужой парохіи вдоволивъ, особливо що приданіи ему два села парохіи лютовискской отъ Скородного дуже далека. Не знаемо, задля чого отданіи церкви въ Журавинѣ и Крывцѣ священни-кови зъ Скородного, коли коло Журавина и Кры-вца суть близій рускы священники. Злѣ наслѣд-ства того вже показуются. Дня 8 л. с. м. умеръ на Половиньскомъ, въ приелѣ Журавина, госпо-даръ досыть заможеный. И що сталося? Похоро-нили его безъ священника! — и то мимо клопату для родины помершого, ѣдлившой зъ Половинь-ского черезъ Журавинѣ и Лютовиска до Скоро-дного, чтобы тамошного священника запросити на похоронѣ. Не хочемо надъ причиною того сумно-го факту розискуватися, а предлагаемъ се лишь до вѣдомости руской консисторіи въ Перемышлѣ и просимо еп, чтобы намъ безъ всякой проволочи прислала священника до Лютовискъ.

— Отъ Зборовѣ пишутъ намъ: Переѣзжаючи дня 27 л. сєрпня с. р. въ день Преосв. Богородицѣ чрезъ село Ратичѣ, въ котромъ то сѣлѣ того дня припадае отпустъ, задержався я и пошовъ побачити стоячу на горѣ стару церковку. Тутъ было множество народа и я ледво перенхавъ подѣ цер-ковъ, где тихо стояла група народа. Я присту-пиль ближе до топ груны и узрѣвъ сидячого тамъ священника, отбирающого жертвы отъ народа — и, о диво! — сидѣлий священникъ, а бувъ то самъ мѣсцовой гр. к. парохъ, о. Жеребѣцкій, го-воривъ до руского народа по польски! До се-го факту чей вже коментаря не потребно.

— Про нову церковь въ Липовицѣ пише намъ одинъ прѣвѣжій: Переѣзжаючи лѣтомъ с. р. горѣкы сто-роны долиньского повѣта, вступивъ я въ церковь въ Липовицѣ. Правдивый дѣмъ божій! Величавъ будова, прегарный малѣвиль! Довѣдывшись отъ мѣсцегово душпаствыря про захѣдъ и працу около того правдивого дому божого, задумавъ я хочъ троха собѣзно поднѣсти прилюдно признание чч. громадянамъ Липовицѣ, о. Мих. Галиковскому, за котрого душпаствыря положено величавый будынокъ и розпочато малѣванье и Томѣ Соболѣтѣ, подѣ котрого руководствомъ цѣлу церковъ покры-то бляхоу и найблизѣйшу часть помалѣвано. Съ пріятностю подношу и ту обставину, що при бу-довѣ сего величавого храму працювали своя лю-дѣ будѣвничій Стефанъ Савчукъ зъ Суходола и зѣвѣтныи артистъ-маляръ Теофіл Конюшынскій.

— Зъ подѣ Рудокъ одержуемо слѣдуючу допясъ: „Якъ вѣсѣмъ вѣдомо, Русины не хотѣли брати участи въ ювилейныхъ торжествахъ въ Краковѣ, прѣте и не высылали нѣкого на ювилей до Кракова. Вычитавши въ польскихъ газетѣхъ, що въ Краковѣ промовлявъ въ имени Русинѣвъ „Rusini Michal Ostrowski, kupiec z Rudak“, котрый тамъ представивъ делегатомъ повѣтѣвъ городецкого и рудецкого и дѣтчикій особы въ блудъ впрѣваивъ, промовляючи до Мазурѣвъ зъ трибу-ны по руски. — то прѣтестуемо мы Русины го-родецкого и рудецкого повѣта прилюдно противъ выступлєня п. Островского въ Краковѣ и заявля-емъ, что онъ анѣ не есть Русинѣмъ, анѣ повѣты нашѣ его тамъ не высылали, а тымъ менше Ру-сины, отъ котрыхъ не мавъ нѣякого мандату промовляти въ ихъ имени. П. Островскій зъ ро-ду и пересѣдченя Полякъ; высидѣвши за 1863 р. дѣмъ лѣтъ на Сибіри научивъ тамъ трохи по-російски, а вернувши въ Галичину силею гово-ривъ въ російскѣ кепско по руски и лишь калѣ-чить нашъ прегарный языкъ, якъ мы тоє познали

на сирваозданіи п. Янка въ Комарнѣ. Просимо про те п. Островского не мѣшати въ нашѣ справы.

— Засудъ присяжного суда во Львовѣ въ справѣ о-троняи родины сєланина Кліма Радваньского, ко-трома мавъ жидъ Ізаакъ Биенштѣкъ вышати ар-шеникъ до горшка съ ячѣмными крупями, уве-важивъ трибуналь касационный въ Вѣднѣ на о-сновѣ факту, наведеного въ рекурѣ обороны, що ц. к. судъ не завѣзавъ до розсправы свѣдѣкѣвъ обороны, котры были вызнати въ слѣдствѣ, що видѣли, якъ Клімъ Радваньскій самъ купувавъ въ антицѣ тругану. Адвокатъ дрѣ Штайнъ за-явивъ передъ трибуналомъ касационнымъ, що по-дѣрѣвнѣ подкниеня аршенику въ кашу тяжить на самѣмъ Радваньскомъ и що оя справа не тра-ктуваемо судомъ всесторонно. По оѣй причинѣ прійде оя справа ще разъ передъ судъ присяжныхъ во Львовѣ.

— Посвяченье чесной школы на передѣмѣсто Фаворитѣвъ въ Вѣднѣ отбулосъ 18 вересня. Парохъ Фирштѣкъ подѣсь въ своей промовѣ значевнѣ шко-лы и ея звязъ съ церковю, директоръ школы у-безпечивъ, что есть свѣдомый отвѣчалности уря-ду, котрый ему поручено, а предѣдатель товари-ства „Амоса Коменіуса“ ванѣвъ окликъ подяка для цѣвора. Школа оя есть першоу славянью школоу въ Вѣднѣ. За нею повинны и чей будуть повставати школы и другихъ славянскихъ на-родностей.

— Страшна катастрофа постигла острова въ тѣ-снинѣ Сунда. Островъ Ява, той рай земкой, ко-трый природа обсыпала вѣсми своими щедротами, стоитъ нынѣ великою руиноу и гробомъ 100.000 людей. Катастрофа не грянула нагло, неожиданно на богатый островъ. Еи пророчивъ колька лѣтъ напередъ Дельоной, ученый Французъ, однакъ ему не повѣрено, неначе Ноєви. Показува-лося и рѣжій познати наступающей грозы, але люди не мали и гадки про ню, якъ не має гадки заосуженный на смерть Яванецъ, котрого завели на „долину смерти“ и посалили тамъ подѣ рос-кошну роздѣвнѣмъ „упасомъ“, що солодкимъ запахомъ всю жизнь убивае. Наразъ дня 25 сєр-пня роздалися подѣ землею страшный грохоты и розкотилися съ подѣ острова Каракатоа далеко, широко ажъ по Батавию и Сураенту. На небѣ показалася луна и 16 вульканѣвъ (зъ 48), що ле-жатъ на островѣхъ Сунды, бухнуло высоко огняными стовпами. Подѣ землею грохотали разъ-по-разъ громы, Сунда закипѣла, заклекотѣла и покрывалась намузомъ, небо покрывае туманы огняного попелу и дощъ камѣнный посыпавъ съ воздубѣвъ на землю и море, а стовпы огняи о-свѣчывали нѣчь неколькимъ блескомъ. На другій день рано встало солнце и не могло побачити стра-шныхъ руинъ многихъ мѣстъ съ тысячою вели-чавыхъ индийскихъ пагодъ, — бо хмары горячо-го попелу повисли надъ землею и засыпывали вели-чезныи гробы. Наразъ подѣялосъ море и высочез-нымъ валами ударило на береги, заливаючи 3 мѣста и 50 сєль. Въ одной хвилѣ утопилоя 25.000 мешканцѣвъ передѣмѣста Батави, по боль-шой части Китайцѣвъ, залилось мѣсто Аньеръ, въ котромъ жило 800 Европейцѣвъ, мѣсто Бав-тамъ съ 1500 жителями и много иншихъ осадъ съ 30.000 людьми, а рѣвночасно ишли валомъ огняи рѣкы лавы, пожираючи все, що напали на своей шляху. Лава ея залила мѣжъ иншими и мѣсто Тамерангъ съ вѣсми жителями. Та гроза лютила въ дняхъ 25, 26-го и 27-го м. м. Подѣ вечеръ того дня почало стогнати въ утробѣ землѣ; земля трясолася, здувалася и ушадала, а блескъ за блескомъ поровъ чорнй хмары воздубѣвъ тяжелой электрикою. Въ нѣчь засѣньтъ огняною гадюкою облакъ и оступився на горбы Кандангу. Онъ рѣсь, онъ ширшавъ и съ его заростомъ тряслася сильнѣйше и колыхалася, ажъ розпадалася земля. Съ нѣчь была найстрашнѣйша. Люде безъ памяти чєкали смерти, ждали кѣнца свѣта, коли почало дѣйти и переставъ падати дощъ попелу и розжа-реного камѣня. Шєзъ и страшный облакъ, земля угонѣилася, а только вульканы стрѣляли огняными стовпами ще въ гору и лава пєкольна явлѣся безнастанно. Цѣла окрестность была привалена грубоу веретвою попелу и жужля, а островъ змѣнивъ цѣлкомъ свое колѣисъ такъ хороше лице. Тамъ где розлагалися горбы Кандангу съ своими богатыми садами, — теперь капѣло море. Островъ Каракатоа съ 2.000 стѣмъ высокимъ вульканомъ провалився въ море; понадѣ сѣбѣне розгукане море тѣснины Сунда вынурилося поволи 14 но-выхъ вульканѣвъ, а гора Мага-Меру цукла на двое и роззявила 7 новыхъ челюстей, дыхающихъ пєкломъ. Зъ полудни провалились въ море остро-вы Менакъ и инши.

— Чудотворный садагурскій рабинъ, Апрумъ Фрид-манъ, умеръ 11-го с. м. оставивши овоимъ дѣ-тямъ великій маєтокъ. Похороны его, на котрой прыбуло надѣ 6000 жидѣвъ, отбулиосъ съ великою выставностю.

— Зъ Старого Явєва коло Яворова пишутъ намъ, що тамъ дня 17 л. с. м. о год. 10 рано выбухъ огонь и зничивъ пряходство и 15 господарѣвъ, разомъ 60—80 будынкѣвъ. Нещастій люде! Шо градъ въ лѣгѣ не выбивъ, то теперь пошло съ дѣймоу!

— Поговорна „Panc Kolumbe, i mysme tade“ выдѣ-вже зъ моды, а замѣтъ того пріймєся слѣвце: „Mości panie Kolumbie, witaj nam w Ameryce!“ Черновецка „Gazeta polska“ подае сензациу въ-домѣтъ, що не Генуанчичѣ Колѣомбѣ, а Полякъ Япъ з Kolna открьвъ Америку; бо акта данскій выказуютъ, що онъ дѣставоа до берегѣвъ пѣв-ночной Америки на кораблѣ короля Христопана II-го ще чередъ Колѣомбомъ, бо въ роцѣ 1476. Даты оя мала вычитати черновецка газета поль-ска въ американокой часописѣ Ньюйоркъ-Геральдъ.

— Польскій языкъ и отиль. „Samozgad“ подае та-

ку вѣрну отпѣвъ донесеня зверхности громадской въ Окопахъ до пов. суду въ Мѣльница: „Świę-ty c. k. Sądu. Dnia 15 t. m. przypilek rzeka Dniestr- chloric ma okolo 12 lat Wlosy blonde opstrzeszo-ny nie wiadome skat, którego wsiałim zaras do Wsie zrobilim Domoweni i pokrzedalim go ali tak, aby moze go odkopic. Oczym się Świątemu ck. Sądownię zawiadamuje i prozy z rozporaczenie. Do Sw. c. k. Sądu powiatowe w Mielnica.“

— Зъ Америки доносятъ, що велика „пѣвнѣйна желѣзница Тихого океану“ вже готова. При будѣ-вѣ той желѣзницѣ мали Американцѣ великй трудности. Желѣзница иде по богатыхъ низинахъ рѣки Миссури, черезъ котру покладено мѣотъ 3.000 стѣмъ довгий. Въ горахъ Бельтъ провере-чено тунель 3.600 стѣмъ, а потѣмъ другій 3.850 стѣмъ довгий. Желѣзница подѣвисоа, идучи че-резъ скалистй горы такъ высоко, що досягае въ одномъ мѣсци 5.565 стѣмъ поверхъ моря. Желѣ-зница ся причинилася вже дуже много до ексло-татици дѣвочихъ лѣоѣвъ Минезоты и плодородныхъ околицъ Дакоты и Монтаны. Правительство дару-вало товариству на цѣли той желѣзницѣ 46 ми-лионѣвъ акрѣвъ землѣ, зъ котрыхъ товариство вже 5 миллионѣвъ розпродало по 4 долары (8 зр.) за одинъ акръ. Желѣзницю сю будовано отъ 1870 р. (вынѣвши 3 роки застою) ажъ по нынѣ.

— Завѣдомляемо хв. Дирекцію почтъ во Львовѣ, що на почтъ въ Щавниці цєзають рускй часопи-сы. Предлатники нашѣ жалуются, що вже отъ двохъ недѣль не дѣстають „Дѣла“, дятого про-симо о зарядженѣе потребныхъ мѣрѣ.

Вѣсти впархіальны.
Зъ АЕпархіи Львовской.

Каноничну институцію получивъ: Володим. Филиповскій на Бенковцѣ.

Завѣзаныи до каноничной институції оо.: 1) Софронъ Литвинович на Пѣтынь; 3) Петро Вой-нарковскій на Ракѣвъ; 3) Кароль Перечельскій на Борки.

Душпаствырскіи посады получили оо.: 1) Ник. Бѣлєцкій завѣдательство Розгѣрча, дек. болехѣв-ского; 2) Стефанъ Макогонскій завѣдательство Городенки.

Въ пропозицію на парохію при карнѣмъ за-веденомъ для мужчявъ въ Станиславѣвѣ принятй оо.: I) Володѣславъ Дорожинскій, парохъ зъ Волцєна; II) Іоанъ Гургула, кадедѣя зъ Пу-тынець; III) Іосифъ Вергановскій, парохъ зъ Лу-кавицѣ.

Приступити до испыту конкурсового въ жѣвти позволено оо.: 1) Петру Радкевичу зъ Вишенки, 2) Евг. Левецкому зъ Гостова, 3) Григ. Кончєвичу зъ Завою, 4) Володѣсл. Ступицкому зъ Коломыѣ, 5) Григ. Лонкевичу зъ Сухой Во-лѣ, 6) Юліану Дуткевичу завѣдателью въ По-кровцахъ.

На конкурсъ розписанй: I. Парохія Плауча (съ прилуд. Цецоры, Плауча Мала, Глинна и Красна), надана архієпископа львовского лат. о-брѣда; II парохія Городенка. Рєчиєць пода-ватися на обѣ оя парохія до 14 л. листопада 1883.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

☞ О Левѣ Полевый. Неумолима смерть забрала намъ зновъ одного мужа, который цѣле житье вѣр-но служивъ церквѣ и отчизнѣ. Тымъ мужемъ есть о. Левъ Полевый, парохъ городенскій, свѣтнѣкъ консисторскій и выслуженый деканъ, который упокоився 12 с. м. въ 70 роцѣ жѣтя, а 46 душпа-ствырства. Покойникъ займавъ высоке становище въ оупѣвѣности руской. Почавши отъ р. 1848 бувъ онъ одинъ зъ тыхъ, що завѣдѣды ставали въ оборонѣ правъ руского народа. Словомъ и дѣ-ломъ, радоу и помоцою вое пошправъ руску справу. На першу каденцію сойму бувъ выбраный посломъ, а потѣмъ зъ сойму до думы державной. Покойный спомагавъ воакѣ товариства рускй и воюды, где только мѣтъ, не отмавлявъ своей по-мощи. Покойникъ бувъ членомъ „Дому Народно-го“, „Матицѣ“, „Просвѣты“, „Руской Рады“, тов. „им. Качковского“, тов. господоароко-промыслового и др. Въ мѣсци бувъ членомъ рады повѣтѣвои, рады громадской, рады школьной мѣсцегово и над-зырателемъ школы мѣсцегово. Розвѣй руской ли-тературы онъ пошправъ, на окѣломо лишь мѣтъ. Покойникъ не только самъ предлачувавъ и чи-тавъ рускй книжки и газеты, але скоро зачала выхлѣдати „Батьковщина“, предлативъ зарѣзъ 4 примѣрники и дававъ на каждый кутъ мѣста по одному примѣрниковъ, чтобы народѣ обучався; онъ тѣшився, що руска интеллигенція такъ щиро займаєся просвѣтоу народа. Онъ спомагавъ ще-дроу рукоу воѣ рускй интитутци, а межи инши-ми жертвувавъ передъ двома роками 100 зр. на „Народный Дѣмъ въ Коломыѣ“ и 100 зр. на дѣ-воче воспиталище во Львовѣ. Воюда, где мѣтъ, не жалувавъ гроша, и не диво, що будучи черезъ 20 лѣтъ на такой парохіи якъ Городенка, не ли-шивъ покойникъ по собі маєтку. Покойный бувъ душпаствыремъ лавъ въ двохъ приходѣхъ: въ Козловѣ и въ Городенцѣ; въ послѣдній черезъ 24 роки. Черезъ цѣле свое житье старався о до-бро церкви, народа и родины. Яко душпаствырь бувъ взѣрчевымъ священникомъ. Въ обохъ прихе-дахъ старався о звеличенѣе нашего обряда, позаво-дивъ прєкрасный порядки, его заходомъ постро-єно въ Городенцѣ хорошу церковь св. Николая и прегарный церковный рѣчи. Своєо наукою и овоимъ взѣрчевымъ поведєньемъ воздержавъ покойникъ цѣянство, котре дуже було вкорѣнѣлось межи па-рохіянами. Бувшій митр. Іосифъ Сембратовичъ поклікувавъ его на посаду крылошанина до Львова, але покойный отпѣвѣвъ: „Добре булобы менѣ у Васъ, але ту менѣ лучше при монѣхъ дѣточкахъ.“ Покойный нѣколи не шумавъ гонѣровѣ. Яко отецъ

родины бувъ немовъ патріархъ. Въ першихъ літкахъ пожити супружеского поховавъ жену, сестру сибітніка двору Литвицького въ Відні, котра ему лишила три маленькі доньки. Та виховавъ въ любови и заціпивъ въ ахъ серця щиро любовь до свого рідного языка и народа. Всі три суну ниві славою рукою невість. Дочки его: одна за о. Макогоньскимъ, деканомъ зъ Липиць, щиримъ народолюбцемъ, друга за о. Навроцькимъ зъ Корнева, а трета за лікаремъ Петровичемъ въ Городенці. Въ поступованю сь парохіянами и въ житю приватнімъ оказувавъ надзвичайний тактъ, не мавъ жаднихъ вороговъ, всь его щиро любил и поважали. Тож не диво, що смерть его перерзала всьхъ, а якъ покійника поважали и свои и чужі, нехай послужить фактъ, що въ день его сконоу відложено заблау сь танцями, котра тои самои дниви мала відбулася въ Городенці. Похорони відбулася 14 с. м., на котрихъ явилося множество народа и вся интелігенція мѣстова. Священіковъ було до 30, а на его домовніи бачили мнго мѣщанъ, а можи иншими отъ ради повітової и отъ ради громадскои. О. Романъ Литвиновичъ выголосивъ прекрасну бесѣду, почавши еи отъ словъ Шевченка: Поманіть мя не злымъ, тихимъ словомъ. Народъ попрацавъ свого отця и опікуна на віки. Нехай тыхъ кілька словъ буде нагородою за всь его благи дѣла. Сия Отець своимъ блаженнымъ — перожъ Тобѣ земля! — *Почитатель покійника.*

† О. Петро Бобовчанъ, бувшій деканъ бережляньскій и парохъ въ Плаучи великій. Бл. п. Петро Бобовчанъ походить зъ многоповажаного давного мѣщанства нашого, власными силами добився до шкѣль вышнихъ, а выйшовши зъ народа и знаючи добре нужду его, загадавъ стати просвітителемъ и проводникомъ его до щастя туземного и вічного и въ той ціли выбравъ собѣ стать священникомъ, яко найотвѣтніишій до сего. Що ино выставляемъ на священника ставъ бнъ настоятелемъ прихода розлеглого и много душъ числячого: Плаучи великои. Здавалося, що молоді сили не выстануть до собѣтної и такъ тяжкой праці, але покійний переломивъ щирою волею и неутомимою працею всь заперы, — собѣтно и точно сповнявъ обовязки свого звания, охотно день и нощъ сь пожертвованьемъ власного здоровья обслуговавъ свое стадо духовне часто навѣть и безъ найменшои вынагороди, бо нікто не чувъ отъ него, що ему належить. хіба: „Що можешъ, то дай“... Величавъ церковь матѣрна и три церкви дочерній, якъ и примѣрный порядокъ въ нихъ, братства тверезости и школы тамъ заведеніи свѣдчать ясно, що покійний бувъ примѣрнымъ дѣлателемъ въ виноградѣ Христовѣмъ. Хочъ въ старшомъ віці слаби зъ дня на день его силы, бнъ не перестававъ въ своей ревности ні на хвилию. Такъ въ день дарованя панщины 3 мая с. р., коли вже сильно слабій ледво на ногахъ держався, не давъ вырчитися сотрудинокви, но отправивши самъ дивучимъ зрѣчанемъ богоуслужене побшовъ сь крестнымъ походомъ до памятного креста и тамъ при отравѣ змигъвъ; а коли привезеному до дому выкидано, на що такъ трудился, коли слабій, отповѣвъ: „Я хотѣвъ людямъ догодити“. Въ дѣлахъ народныхъ бравъ покійний все живу участь; доля народа лежала ему на серцю, тому и горячо нею займався. Покійний хочъ проживъ 71 лѣтъ, не разнавъ щастя рідного, бо зъ тринадцяти его дѣтей одна только донька пережила его; до того ще три разы погорѣвъ майже до рубца. Но мимо того всего не упадавъ на дуся, але сказавши, якъ то було его зрѣчанемъ: „Да будетъ воля Бога“, трудился дальше для блага церкви и народа. Хочъ не мавъ мастковъ, бо при безперестанномъ трудѣ около блага повѣреного ему народа не ставало ему вже часу о себе дбати и для себе працювати, то однакъ и тымъ, що зъ дня на день узбиравъ, дѣлявся охотно сь бѣдными, вдовами и сиротами, котрымъ отъ часу до часу дававъ приютъ въ домѣ своемъ, або по возможности запомоги. Покійний бувъ добрымъ мужемъ и печальнымъ отцемъ рідной, котру горячо любовію пригортавъ до свого серця; особенно припадавъ надъ своими внуками, котрыхъ по большій части самъ удержувавъ въ школахъ и межи котрыхъ ще на три години передъ смертю, коли мали отъвѣждати до шкѣль, роздѣлявъ послѣдній свой грѣшь, яній посѣдавъ — 7 ар. а. в. Незломный характеръ, неутомимый трудъ, горяча любовь до отчаны и рідной и рѣдка добродушность — то черты покійного. Тож и не диво, що коли сей мужъ въ 47 омъ роцѣ душастырстава свого въ томъ приходѣ дна 26-го л. серпня с. р. упокоюва, прибула на похоронъ его люде зъ сусѣднихъ селъ, не зважаючи на перешкоду жнивъ, сь походами крестными и прихожане численно зобранъ сердечно сь слезами вдячности сь батькомъ своимъ прощалися, коли о. Е. Глѣбовицькій, завѣдатель Августѣвки, голооивъ трогачую надгробне слово. Обѣмняцять священіковъ прибуло на похоронъ отдати ему послѣдню прислугу и дати доказъ своего почитаня. Навѣть и одинъ лат. священікъ о. Загориченный зъ Зборова, хочъ непрощенный, прибувъ, щобы, якъ самъ выразився, высокопочитаному мужеви отдати належный довгъ. Цѣлу окрестность тронула глубоко смерть о. Бобовчана и всь, що его знали, ключуть сь жалемъ правдивимъ: „Честь памяти сего мужа и память его отъ рода въ родъ“. *В. Е.*

† „Свявнъ зъ Польса“, Николай Лѣсковичъ, приѣхавши на літо зъ Вильна до Галичаны, умеръ позавчера.

† О. Василій Андрохновичъ, капеланъ въ Якубовці, дек. жуковського, упокоюи сими днями въ 70 роцѣ жия, а 41 священствѣ. Вічна ему память!

† Гавриіла Чайковска, вдова по бл. п. Ал. Чай-

ковскѣмъ, директорѣ табулѣ краевой, щирѣмъ Русинѣ, упокоюиася въ понедѣлокъ сего тиждня нещасною смертю. Хотѣвши отчинити окно, станула на куверт, нахилилася надто до окна, упала зъ 3-го поверха на улицу и такъ потовклася, що небавомъ умерла.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

(+) Марко Кропивницькій, безперечно першій нашъ сегодня артистъ драматичный, а при томъ и писатель, написавъ нову украиньскую комедію подъ заг. „По ревизіи“. Тая комедія була вже першій разъ представлена въ Одессѣ. Тимъ въ той штуцѣ живимъ охоченій зъ щоденного урядничого жита и отдавъ вірно. „Одескій Вѣстникъ“ поносить тонкій гуморъ въ комедіи и дуже смѣшной ситуаціи. Зъ Одессы переѣхала трупа и Кропивницького на представленя до Николаева. Въ Одессѣ дуже їй щастилося; на кождѣмъ представленю було множество публики. При прощаню Одесские подарували талантливѣй украиньскѣмъ артистѣ М. Заньковецкой цѣнный и оригинальный „дукачъ“ на золотѣмъ массивномъ ланцущу сь брилліантами и рубинами.

(К.) „Руска бібліотека И. Онисевича“ Печатанье III-го тому „Руской Библіотеки“, котрый зачавъ печататися вже сь початкомъ сего року накладомъ „Академичного Братства“, зѣстало, якъ звѣстно, перерване на часъ ненадѣйною смертю бл. п. проф. Игната Онисевича, а окрѣмъ сего и шкѣльними феріями. Теперь печатанье зновъ розпочалося и постуае скоро на передъ; печатаетъ власне „Повѣсть о полку Игоревѣмъ“ перекладу Вагилевича поѣла рукописи, находячоися въ бібліотѣцѣ ім. Осоловськихъ. Прошмо Ви. Публику простити, що сей III-тій томъ доси ще не готовъ, однакъъ причиною сего не вина „Академичного Братства“, але зовсімъ ненадѣйно зайшовши перешкоды.

(+) „Руская Старина“, поважный журналъ историчный, выходячий въ Петербурѣ, подае въ IX-той книжцѣ за мѣсяць вересень о. р. статію: „Тарасъ Григорьевичъ Шевченко въ письмахъ къ Осипу М. Бодяковскому“. Треба тільки радуватися, що въ послѣднихъ часахъ въ російской журналістцѣ такъ много займаются личностю и творами Шевченка и подготавливаютъ для будущего біографа великого поета и для критика его творѣвъ богатый матеріалъ.

— Жертвы на Руску Бурсу въ Тернополи отъ послѣднего загалного збору до дна 31 серпня 1883. I. Грѣшми: Пр. о. I. Студинскій 1 ар., громада Кутковѣ 2 ар., о. Л. Шусть збравъ въ церквѣ 2 ар. 7 кр., отъ п. Екгарда 1 ар., отъ М. 1 ар., Впр. Вас. Федоровичъ вкл. чл. 3 ар., Дрѣ Вол. Лучаковский на бібліотеку Бурсы 1 ар., о. I. Студинскій на бібліотеку Бурсы 1 ар., о. А. Чемеринскій на бібліотеку Бурсы 1 ар., о. I. Навроцькій на бібліотеку Бурсы 50 кр., п. Л. Рудницькій 50 кр., питомѣцъ зложили на бібліотеку при вступѣ 7 ар. 35 кр., п. С. Загайко яко членъ 3 ар., доплаты за питомѣцѣ Бурсы 130 ар., г. М. Кульчицькій зъ Борщова 1 ар., Дрѣ Е. Гладышовскій яко членъ 3 ар., п. В. Загайкевичъ чл. 3 ар., п. Гр. Коморовскій чл. 3 ар., п. Т. Логинскій чл. 2 ар., п. М. Перлъ чл. 10 ар., Дрѣ Вев. Свистунъ чл. 3 ар. 75 кр., о. В. Фортуна чл. 3 ар., п. Н. Пешкевичъ чл. 3 ар., о. Іос. Чубатый чл. 1 ар., п. Е. Кривачъ чл. 3 ар., о. I. Ганкевичъ чл. и однокораво 5 ар., Дрѣ В. Лучаковский чл. 3 ар., Гр. Чубатый чл. 3 ар., п. А. Чичевель чл. 3 ар., Громада Строгѣвца 1 ар., Грив. Олесницькій чл. 3 ар., о. И. Галка чл. 3 ар., о. Ф. Бачинскій чл. 3 ар., о. Н. Юскевичъ чл. 3 ар. II. Натураліями: П-ѣ Пешкевичъ 5 ложекъ, 2 вѣлокъ и 1 полумисокъ; п. I. Хрущевскій 10 фл. мяса воловъ; п-ѣ Копытцакъ кошякъ цѣбулѣ; п-ѣ А. Сохацка 2 1/2 горн. крупъ гречан. 3 3/4 горн. крупъ ячм. и 3 фунты солонныи. III. До бібліотеки Бурсы подарилы: Дрѣ В. Лучаковский „Зеркала“, кѣлько вышло; редакція „Зорѣ“ рѣчникъ 1882 своей часописи; о. В. К. „Южнорускыи сказки, вып. 2., изд. И. Руденко. Кіевъ 1870.“

Отъ выдѣлу руской Бурсы въ Тернополи. *Дрѣ В. Лучаковский.*

О Т О З В А .

До Бурсы тернопольской сего року явилося такъ велике число убѣгателѣвъ, що ніякъ не було можна обмежитися на число, опредѣлене загалнымъ зборомъ и отнѣвѣдне фондамъ. Принято отже ажъ 4 питомѣцѣвъ больше въ той надѣѣ, що Ви. народолюбцѣ наші тымъ усерднѣйше подпоможуть наше заведенье. Правда, рокъ сей не дописавъ нашимъ господамъ, но и не иде ту о великій датки. Колибъ въ кождѣмъ зъ окрестныхъ селъ, въ кождѣй хатѣ дали лишь жменю збѣжа, а колибъ тое збравъ и приславъ выдѣлю, то певно не 4 але и 10 питомѣцъ. можнабы понадъ означене число удержати. Высокоповажный Родимѣцъ, не заведѣтъ нашой надѣѣ! Займито збираньемъ збѣжа и яко будь ярици и пришьлѣтъ тое для Бурсы. А кто доси не вступивъ въ члены Бурсы, нехай вишеша сего року! Вашъ трудъ и Вашъ дарокъ причинито много для добра нашой народности, а надто Вы и сповините благородне милосердне дѣло.

Отъ выдѣлу руской Бурсы въ Тернополи. *Дрѣ В. Лучаковский.*

Подяка.

Подобляеся Всевышному поклукати до себе 11 л. вересня с. р. мою найдорожшу суиругу Зи-

новію зъ Лаврецькихъ Пшовеску, по короткѣй бо лише кѣлькогодниной, но дуже тяжкѣй болѣзни, лишаючи мене сь що ино народженою донькою. — Въ тяжкѣмъ сѣмъ горю единою отрадою для збѣдлого серця моего було сочувство, загално оказане прибутиемъ на сумный обрядъ похоронный майже всьхъ знакомыхъ и спорѣдненыхъ Ви. От цѣвъ. — Окрѣмъ устной, позволяю собѣ еще зложити на сѣмъ мѣсци прилюдно щиросердечную подяку: Воч. и Впр. о. крыл. и декану В. Чечарникови зъ Сянока, Всеч. отцямъ: М. Товарицькому пар. зъ Сяночка, О. Семечѣ пар. зъ Ольховець, В. Рынякови лат. пар. зъ Новотанца, Е. Антоновичеви пар. зъ Пулавъ, С. Копытцаньскому пар. зъ Кѣньского, В. Созаньскому пар. зъ Глумчи, I. Пшовескому пар. зъ Залуца — за ихъ прибутье и доброохѣтну безхосенну, а величаву отправу похорону. Не менше дякую Ви. о. I. Борковскому, мѣстодек. и пар. зъ Тренчи и Впр. о. I. Гамерскому зъ Пельнѣ за ихъ щирѣ, всьхъ до глубины душъ порушивши слова такъ въ первѣй, якъ и надъ могилкою высказаній. Найбольше же дякую Ви. о. I. Крыницкому, школярд. комисарю и мѣстечковому пароху и его Всеч. суирузѣ за ихъ въ часѣ слабости покійной и при похоронахъ поднятій великій труды и за теперѣшну потишно родителюску опѣку надо мною и своєю матері лишеною сиротою Марією. — Дякую такожъ Благ. п. товаришамъ моимъ и тутешнымъ жителямъ, отдавшымъ покійной послѣдню христіаньску прислугу. — Приймѣтъ всь щиросердечне „Спаси Богъ“.

Іосифъ Пшовескій,
народ. учитель въ Сенковѣй Воли.

Малоруско-нѣмецкого Словаря
удоженого проф. Евгениемъ Желеховскимъ вышшовъ вже 6-ый выпускъ объемомъ 2 1/2 арк. отъ стор. 281—320 и коштуе 50 кр. Цѣла вышшовша дотеперъ часть Словаря того обнимае 20 арк., т. е. выпуску 1—6, и коштуе 4 ар. а. в. Предлукту на дальшій выпускъ, зъ котрыхъ 7-ый въ 2 1/2 арк. друкуеся, приймають: або самъ авторъ Словаря въ Станиславовѣ, або зарлѣд друкарѣй тов. ім. Шевченка, або Хв. Редакція часописей „Дѣла“, „Зорѣ“, „Батьковщины“, „Шкѣльной Часописи“ и „Нового Зеркала“, где можна купити або замовити такожъ всь попередій выпускъ.

Якъ праса руска (галицка и украиньская), такъ и загранична (Slovanský Sborník, Literarisches Centralblatt, Archiv für slavische Philologie) выразили похвальне признание автору сего першого малоруского Словаря и потреба такового дѣла загално и глубоко почуваша всьхъ земляками, — про тое поновляеся укѣбноя просьба до всьхъ Русинѣвъ, до всьхъ правдивыхъ, дѣятельныхъ патріотѣвъ, щобы члененно, точною предлуктою и закупномъ вышшовшом дотеперъ части Словаря уможливилы дальше его друкуе ванъ е, на котре авторъ не має ніякихъ вышнихъ фондѣвъ, бо ніякою запомоги отъ интитуціи не отримавъ, — а лише зъ самои нечелювнѣной предлукты Воч. Родимѣцѣвъ дотеперѣ друковане оплачуе, предлуктий однакъъ грошѣ вже майже зовсімъ вычерпалися. Всеч. имѣва всьхъ предлуктниківъ будутъ при концѣ дѣла вдячно оголошеній.

НАЙНОВѢЙШЕ ВЫИДЕННЫЙ АПАРАТЪ ДО РОБЛЕНЯ ДРѢВОКЪ ВЪ ПОЛОТНѢ И СУКНѢ
выробѣжкѣ на годану 60 дѣрѣвокъ.

Найновѣйшій и поправлений
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
сѣ гваранцію 5 лѣтъ.
Тижневій раты 1 зр. **СКОРОХОДЫ**
або посѣла умовы.

Кѣлько сѣтъ где нидѣ куплевыхъ машинъ пересѣлае рокъ рѣчно до мене П. Т. Публика для замѣлы на машины практичній и поправній.

Шумный аносны заграничныхъ фирмъ и множество агентствъ, котры крутятъ по краю, аводитъ неосторожныхъ тандитными машинами подъ назвою „Оригинальній“, хотъ така машина зѣпусеуе — імѣтъ сѣ еще й сплатити (ратами), шне тяжко и шкѣдитъ здорю.

Скореходы сѣ суть сѣ трема колесами, цѣлѣй желѣзній, дуже тровалѣ, хорошій и густоный; мож ихъ уживати и въ комнатѣ и на дворѣ — и сѣтъ дуже корыстній для выробѣжы силъ физичныхъ у молодѣжи.

Цѣна зр. 14, 16, 18.
При вымышлѣ 50 кр. за опакованье.

Іосифъ Иваницькій
механикъ и спеціалістъ во Львовѣ, въ готелю Жоржа.

Муштарда - Естрагонъ
въ патентованѣмъ опакованю.
Викторъ Шмидтъ и Сины.
Вѣдѣньска спеціалность

найдѣшня тутешна марка 1/4, 1/2, 3/4, 1 кильовой слонки правдній лишь сѣ фирмою и охоронною маркою можѣ достати въ всьхъ складлахъ, торговляхъ корѣйными товарами и деликатесами.

Свѣчи церковній
чисты, безъ домѣшки земного воску и другого суррогату поручае
ТОРГОВЛЯ
Кароля Балабана
подъ Золотымъ Когутомъ ул. Галицка ч. 396.
Штуки по 2 ф., 1 1/2 ф., 1 ф., 3/4 ф. и 1/4 ф., по 54 кр. за фунтъ.

Продаючи только добрый товаръ оголошую якъ найприступнѣйшій цѣны и запрошую для того Ви. Кларъ сироваджувати свѣчи лишь зъ моеи торговлѣ. (6—?)

УЧИТЕЛЬКА
сѣ доволѣтною практикою, сѣ хорошими свѣдоцтвами и рекомендаціями, владѣюча языками: французскимъ, нѣмецкимъ, польскимъ, румынскимъ — въ разговорѣ и рускимъ — знаюча докладно гру на пѣнофоргѣ, приялѣла мѣсце учительки дѣвочѣвъ въ рускомъ домѣ.
Близна вѣдомѣтъ ул. Куркова ч. 37 дверь 15. 2—3

Учитель шкѣль народныхъ шукае помѣщеня яко домовый учитель для дѣтей въ рускомъ до мѣ. Близна вѣдомѣтъ въ редакціи „Дѣла“. 2—3

ПОХОДЪ СОБЕСКОГО
пѣдъ Вѣдѣнь п. 1683.
Написавъ Стефанъ Качала.
Цѣна 20 кр.
Дѣстати можна въ администраціи Дѣла.

ул. Орменська ч. 6.

К. М. ВОЗНЯКЪ
во Львовѣ, при ул. Орменской ч. 6
(Напротивъ „Народного Дому“)

перучае:
для П. П. Учителѣвъ и Учениковѣвъ
всѣлякіи приборы шкѣльній
яко то:
папѣръ, зошиты, нотатки, пера, чернила, ручки, оловцѣ, каламаръ и пр.
по цѣнѣ значно дешовшій, якъ где нидѣ
и въ наилучшѣмъ роцѣ.

ул. Орменська ч. 6.

КОВЗАРЪ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Книжочка I.

Выбѣръ найкрасшихъ поезій Шевченковыхъ для молодежи руской (сторѣвъ 96) сѣ пертретомъ поета и вступнымъ словомъ.
Одинъ примѣрникъ зброшурованный коштуе 30 кр. (сѣ почт. пересылкою 35 кр.) — оправлений въ полотно 40 кр. (сѣ почт. перес. 45 кр.)
Кто купуе наразѣ 9 прим. за готѣвку дѣстае 1 даромъ.
Замовляти можна черезъ редакціи „Дѣла“, „Зорѣ“, „Батьковщины“ и „Нового Зеркала“.